

ELMER

JAARVERSLAG 2024

VOORSTELLING

HISTORIEK

Bijna 30 jaar geleden hoorden we signalen dat ouders, die opleiding wilden volgen, die hun administratie moesten regelen of plots een werkaanbod kregen, geen toegang hadden tot de kinderopvang. In 1997 startte Elmer, als project van vzw EVA (Bxl), met als doel tegemoet te komen aan de nood aan kinderopvang van deze ouders. Vanuit het idee van de “buurtdiensten” koppelden we deze buurtgerichte dienstverlening aan een kwalificerend opleidingstraject in de kinderzorg.

Sinds 2004 verwierf Elmer de eerste structurele erkenning van Agentschap Opgroeien voor Elmer Noord en verzelfstandigde de werking van Elmer in een eigen vzw. Daarna volgden de andere Elmers.

De organisatie beschikte eind 2024 over 4 vestigingen met een capaciteit van 199 vergunde plaatsen, waarvan 175 gesubsidieerd door Agentschap Opgroeien en 15 door geco-financiering van Actiris. Deze voorzieningen bevinden zich in Schaarbeek - Noordwijk, Anderlecht – Kuregem Veeartsenij, St-Jans-Molenbeek – Oud-Molenbeek en Brussel - Stalingradwijk.

Elmer heeft een opdracht als Centrum voor Inclusie voor de Brusselse regio en is organisator van Huis van het Kind Noord in Schaarbeek.

Elmer heeft ruim 100 medewerkers in dienst, waarvan 22 begeleiders in een opleidingstraject.

MISSIE

Elmer wil het welzijn, de maatschappelijke kansen en de participatie van gezinnen en kinderen verhogen door het organiseren van buurtdiensten die Nederlandstalige, laagdrempelige, kwalitatieve kinderopvang aanbieden in Brussel. De werking rond opleiding en tewerkstelling van medewerkers uit kansengroepen maakt hier integraal deel van uit.

Respect voor diversiteit en eigenheid en het geloof in de positieve groeikansen van elk individu zijn hierbij belangrijke waarden.

WERKING

Elmer biedt kinderopvang aan ouders die nood hebben aan deeltijdse, voltijdse, occasionele, kortdurende of urgentie-opvang.

Elmer geeft prioriteit aan ouders die opleiding volgen, plots werk gevonden hebben of om sociale, medische of pedagogische redenen nood hebben aan kinderopvang. Daarnaast richt Elmer zich ook naar werkende ouders uit de buurt, met als doel een sociale mix te bereiken.

De begeleiding van de kinderen gebeurt door een gemengd team van gekwalificeerde en (nog) niet-gekwalificeerde medewerkers. Deze laatsten volgen de opleiding “Begeleider Baby’s en peuters” in C.V.O. Brussel, afdeling Tweedekansonderwijs in Anderlecht.

INHOUD

Inleiding.....	4
Kinderen & ouders	5
Cijfers en feiten	5
Pedagogische werking.....	10
Ouderwerking	26
Wijkwerking	35
Huis van het Kind Noord	40
Centrum voor inclusie	43
Samenwerking en netwerkvorming	47
Medewerkers	50
Cijfers	50
Instroom van medewerkers	51
Welzijn op het werk	52
Elmer als lerende organisatie	54
Preventie.....	57
Infrastructuur	58
Kwaliteit en kwaliteitscontrole	59
Financieel en bestuur	61
Besluit	62

INLEIDING

2024 kende een vliegende start! We traptten het jaar af met de Netwerkdag Inclusieve Kinderopvang op Campus Kanal, gevolgd door de boekvoorstelling van *“Hier kan iedereen groeien”* van Sandra Van der Mespel in Muntpunt.

Bij Elmer blijft onze rode draad onveranderd: Brussels, dynamisch, divers én inclusief!

Met onze eigen wen- en spelcirkels ondersteunen we de begeleiders om écht kindgericht te werken. We zorgen ervoor dat kinderen zich veilig en goed voelen, maar dagen hen ook uit met een boeiend educatief aanbod. Daarbij maken we de link met het Erasmus+ project STEAMworks — een krachtige combinatie die kinderen aanzet tot verwondering en nieuwsgierigheid voor de wereld rondom hen. Dit alles helpt kinderen groeien...

Ouders zijn daarbij onze belangrijkste bondgenoten. Samen zorgen we voor het welzijn van hun kind én verrijken we het educatief aanbod. Dankzij voortdurende dialoog kunnen we beter op elkaar inspelen en van elkaar leren. Zo groeien ook de ouders mee.

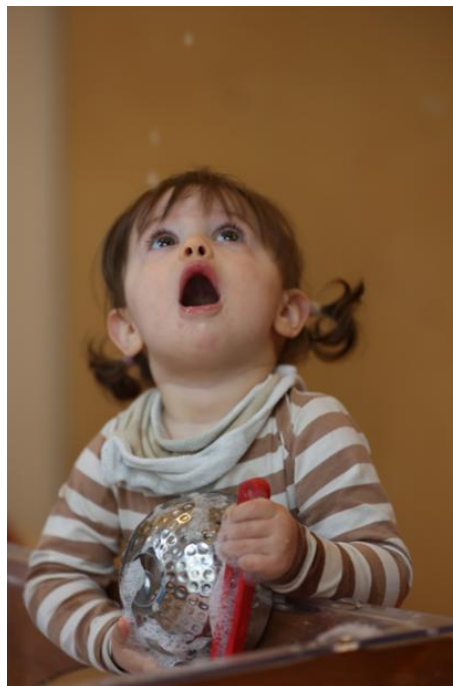
Onze buurt speelt daarin een belangrijke rol. Dagelijks gaan we met de kinderen op verkenning. We kijken wat hen boeit en bouwen daarop verder in het kinderdagverblijf. De mogelijkheden zijn eindeloos!

Het Huis van het Kind geeft een extra dimensie aan ons werk. Dankzij de samenwerking met verschillende partners kunnen we gezinnen nog beter ondersteunen in hun dagelijkse leven.

Onze medewerkers zijn het kloppend hart van Elmer. Hun werk met kinderen en gezinnen is vaak intens, maar ook enorm waardevol. Daarom investeren we in hun welzijn en vertrouwen, én zetten we in op vernieuwing en ondersteuning. Zo kunnen ook onze medewerkers blijven groeien.

Over al deze mooie stappen en evoluties vertellen we graag meer in dit verslag.

Veel leesplezier!

KINDEREN & OUDERS

CIJFERS EN FEITEN

2024

Vergunde capaciteit
Gesubsidieerde
Capaciteit
Aantal kinderen
Aanwezigheden
Benuttingsgraad
Kwetsbare gezinnen*
Buitenschools
Kinderen met
zorgnoden
Dringende opvang

Elmer Noord	68	68	142	12628	84,4%	71	28	5	14
Elmer Zuid	64	58	135	11241	88,1%	83	23	7	13
Elmer West	36	34	84	6306	84,3%	43	14	6	13
Elmer in de Stad	31	30	67	4638	70,3%	36	11	0	24
Totaal	199	190	428	34813	83,3%	233	76	18	64

* kwetsbare gezinnen: beantwoorden aan twee van de volgende kenmerken: werk/opleiding, laag inkomen**, alleenstaande, problematische gezondheids- /zorgsituatie**, laag opleidingsniveau**

** minstens 1 van deze kenmerken is ook aanwezig

26,4 % van de gezinnen in Elmer beschikt niet over een erkend diploma secundair onderwijs.

25,9 % van de bereikte gezinnen is een eenoudergezin.

NL

In 55,8 % van de gezinnen is minstens één van de ouders het Nederlands voldoende machtig (=B1)

Het Nederlands is één van de opvoedingstalen bij 40,8 % van de gezinnen.

Reden van opvang - 2024

■ Werk

40% van de werkende ouders is tegelijk ook kwetsbaar gezin.

Bijna 14% van deze werkende ouders is alleenstaande.

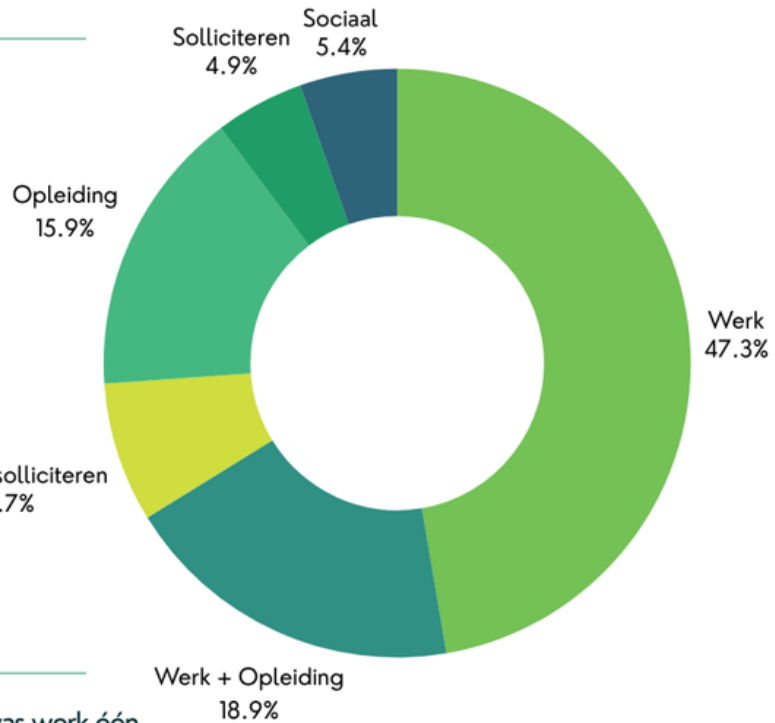
10% beschikt niet over een erkend diploma secundair onderwijs.

■ Opleiding

3/4de van de ouders die opleiding volgde heeft een profiel van kwetsbaarheid

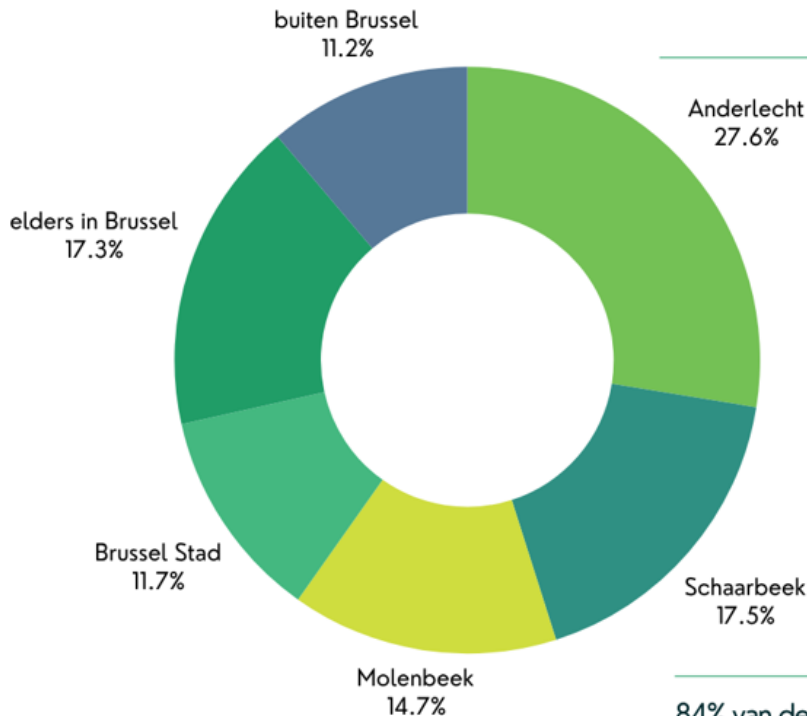
■ Sociaal

Ruim 5% van de kinderen komt enkel om sociale, medische of pedagogische redenen naar Elmer

Voor bijna 75% van de gezinnen was werk één van de redenen voor kinderopvang.

Woonplaats - 2024

■ Buurtgerichte opvang

Elmer krijgt aanvragen uit heel het Brussels Gewest en ook uit de andere gewesten.

Gezinnen die in de buurt van de opvang wonen, krijgen een vorm van voorrang.

■ Buiten Brussel

11,2% van de kinderen woont buiten het Brussels Gewest. Dit zijn kinderen van medewerkers van Elmer, kinderen in een acute gezinscrisis en kinderen met specifieke zorgnoden.

84% van de gezinnen woont in de buurt van één van de vestigingen van Elmer.

Gezinsinkomen - 2024

Tarieven

De inkomensstarieven zijn een indicatie voor het gezinsinkomen.

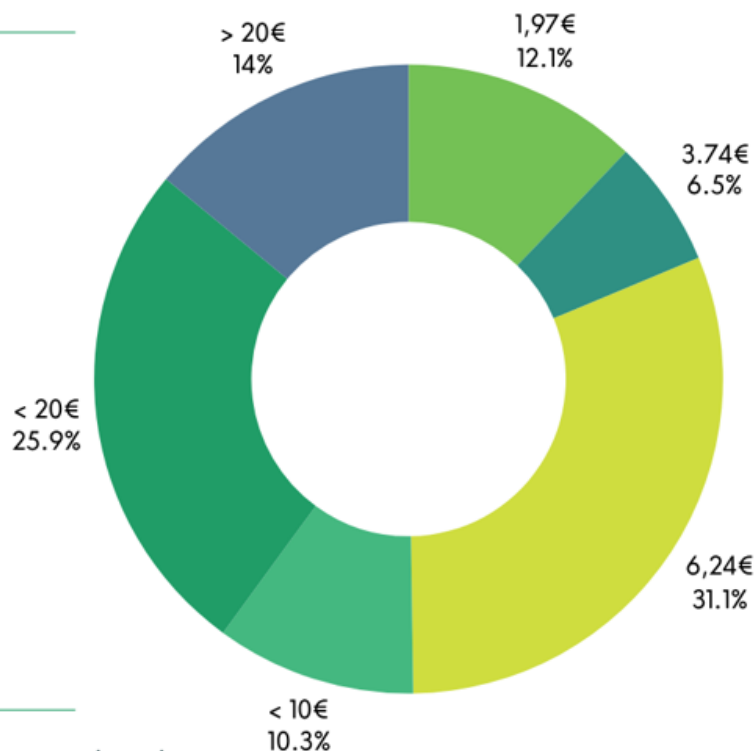
Minimumtarief

Bijna 50 % van de gezinnen in Elmer betaalde één van de minimumtarieven (1,97€, 3,74€ of 6,24€).

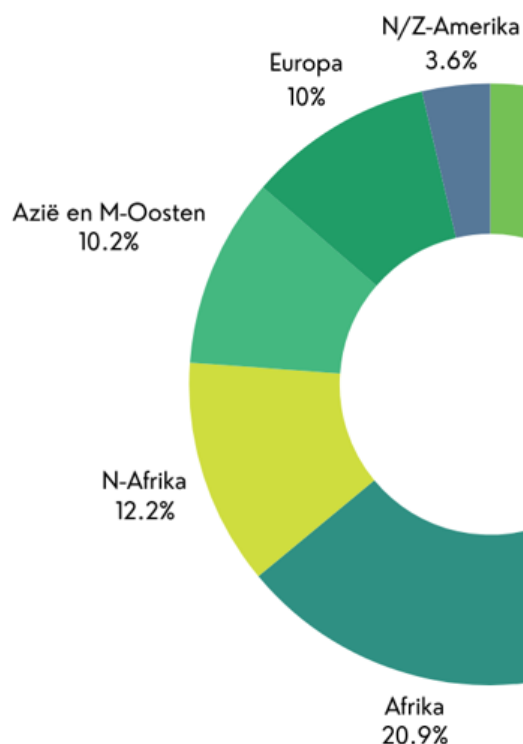
In de loop van 2024 beslisten we voor 31 kinderen een "OCMW-tarief".

Laag inkomen

48 % van de ouders in Elmer had in 2024 een laag inkomen volgens de definitie van Agentschap Opgroeien.

Elmer streeft naar een MIX van gezinnen en bereikt dan ook gezinnen uit alle inkomensgroepen.

Origine - 2024

Geboorteplaats moeder

De geboorteplaats van de moeder geeft een indicatie van de diversiteit bij de gezinnen.

Geboortelanden

We merken een opvallende stijging van moeders die geboren zijn in België (+4%).

Het aandeel moeders geboren in Afrika daalt ongeveer in dezelfde mate.

We registreerden 57 verschillende geboortelanden.

TOEGANKELIJKE KINDeropvang

Bij Elmer geloven we in kinderopvang die meebeweegt met het leven van gezinnen. Kinderopvang is meer dan een plek waar kinderen naartoe gaan: het biedt ouders sociale steun, verlaagt stress, en draagt bij aan een warme en veilige opvoedomgeving. Om die reden zetten we sterk in op toegankelijkheid én flexibiliteit.

DE 7 B'S VAN TOEGANKELIJKHEID

Toegankelijke opvang betekent drempels verlagen op alle vlakken. We werken actief rond de 7 B's van toegankelijkheid: Bruikbaarheid, Beschikbaarheid, Betaalbaarheid, Bereikbaarheid, Bekendheid, Begrijpbaarheid en Betrouwbaarheid. Concreet betekent dit: openstaan voor elke ouder vanaf het eerste contactmoment, werken aan een sterke vertrouwensband via eerlijke communicatie, een luisterend oor en empathische, participatieve ondersteuning.

Elke week organiseren we op dinsdagvoormiddag een permanentie waarop de vestigingsverantwoordelijke ouders ontvangt. Partners zijn hiervan op de hoogte en kunnen gericht toeleiden.

"Mijn zoontje was ingeschreven in Elmer om vanaf zijn 3 maanden te starten met de opvang. Toen de directrice contact met mij opnam om zijn opstart voor te bereiden, besepte ik pas hoe weinig we er eigenlijk klaar voor waren. Hij kreeg nog om de twee uur borstvoeding, soms zelfs elk uur. De nachten waren erg kort en ik was helemaal uitgeput. Toch moest ik terug aan het werk...Na lang twijfelen – ook omdat het financieel niet evident was – besloot ik een maand ouderschapsverlof te nemen. Tegelijkertijd was ik bang om onze opvangplaats te verliezen. Gelukkig kon ik hierover in alle openheid praten met Latifa. Zij stelde voor om dat extra maandje te gebruiken om heel rustig te starten. Zo kon mijn zoontje langzaam wennen door af en toe enkele uurtjes te komen, en had ik zelf de tijd om me voor te bereiden en wat uit te rusten voor ik weer aan het werk ging." Mama van L

"De ouders van M zijn recent uit elkaar gegaan. Naast deze moeilijke situatie sloot M's opvang regelmatig de deuren wegens personeelstekort, met de aankondiging dat de opvang op termijn definitief zou sluiten. Voor de mama was het bijzonder zwaar om deze twee uitdagingen te combineren. Op haar werk was er steeds minder begrip voor haar situatie, omdat ze vaak afwezig was door het gebrek aan opvang. Soms moest ze haar werkdag vroegtijdig beëindigen omdat er niemand beschikbaar was om de kinderen op te halen van school of kinderopvang. Minder werken was voor haar geen optie, dus ging ze dringend op zoek naar een opvang die van maandag tot vrijdag open was. Haar job verliezen was simpelweg geen mogelijkheid. In Elmer hebben we haar kunnen helpen." Latifa, vestigingsverantwoordelijke

Ook houden we dringende opvangplaatsen (DOP) beschikbaar, waarmee we jaarlijks minstens 54 acute opvangnoden invullen.

FLEXIBILITEIT ALS SLEUTEL TOT ECHTE AANSLUITING

Flexibiliteit is een essentieel onderdeel van onze visie. Ouders vragen ons om opvangdagen aan te passen, tijdelijk op te schorten of net uit te breiden. Vaak komen die vragen kort voor de geplande instap: ouders voelen dat hun baby nog kwetsbaar is, of ervaren zelf fysieke of

emotionele drempels. Wij nemen die bezorgdheden ernstig en zoeken samen met hen naar haalbare oplossingen.

Achter de schermen vraagt dit veel van ons team: elke wijziging betekent bijsturen, afstemmen, communiceren en zorgen dat de planning voor elk kind blijft kloppen. Toch blijven we dit met overtuiging doen, omdat we willen dat onze opvang echt aansluit bij de noden van gezinnen.

Bovendien helpt flexibiliteit ons om opvang-capaciteit optimaal te benutten. Als een gezin tijdelijk minder opvang nodig heeft, kunnen we die plaats aanbieden aan een ander gezin. Zo ondersteunen we zoveel mogelijk gezinnen, op het juiste moment.

De balans tussen zorgzaamheid en organisatorische haalbaarheid is delicaat, maar vormt de kern van onze missie. We bouwen aan een opvang waarin kinderen en ouders zich gezien, gehoord en gedragen voelen. Via open dialoog, wederzijds begrip en duidelijke afspraken creëren we een kwalitatieve, toegankelijke én mensgerichte werking, waar elk gezin op kan rekenen.

“Een ouder kwam op de permanentie langs. De papa vertelde dat zijn vrouw naar de Nederlandse les ging. Hijzelf wilde erg graag ook gaan, maar moest telkens afzeggen omdat hij geen opvang vond voor zijn kind. Hierdoor miste hij lessen en raakte hij niet vooruit. Door wat te puzzelen konden we in Elmer in de Stad 2 dagen vrijmaken. De papa was enorm dankbaar voor deze twee dagen. Zo kon hij al enkele dagen les volgen en probeerde hij bij te benen wat hij miste. We puzzelden wat verder en uiteindelijk kregen de ouders een voltijdse plaats. De papa kon intussen ook wat werk vinden.”

Astrid, verantwoordelijke Elmer in de Stad

PUBLICATIE “HIER KAN IEDEREEN GROEIEN”

Al een tijdje speelden we met het idee om de vele mooie ervaringen in Elmer te delen met een groter publiek. Sandra Vandermespel, voormalig coördinator van V.B.J.K., was bereid de pen vast te houden voor een heus boek*. Vanuit haar gesprekken met medewerkers, ouders, partners en ex-Elmertjes, zag ze als rode draad dat werkelijk iedereen kan

groeien in Elmer: kinderen, ouders én medewerkers.

Hiermee willen we inspiratie geven voor de kinderopvang van de toekomst

Begin 2024 stelden we dit boek voor in Muntpunt aan

een divers publiek.

*Uitgegeven bij EPO en te verkrijgen via de boekhandel, ISBN 978 94 6267 486 8

PEDAGOGISCHE WERKING

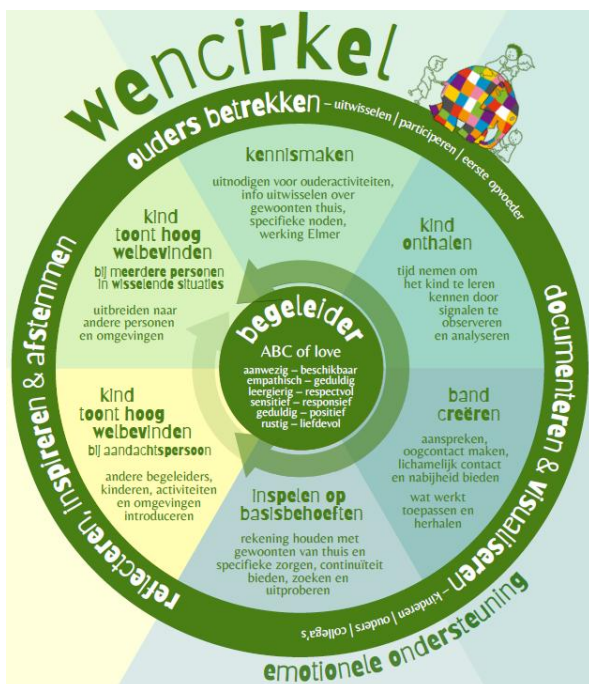
OPDRACHTEN

ZORGDRAGEN VOOR HET WELBEVINDEN VAN ELK KIND

AANBIEDEN VAN RIJKE ONTPLOOIINGSKANSEN VOOR ELK KIND

WERKEN AAN VERBONDENHEID

Dit jaar gingen we verder met de implementatie van de wencirkel, de spelcirkel en het Erasmus+ project STEAMworks. Dit gebeurde vooral in afstemming met de opdrachten van Elmer, gericht op kinderen en hun ouders en geïnspireerd door MeMoQ.

niet het kind dat moeilijk is. Het betekent gewoon dat wij, als begeleiders, zijn of haar behoeften en wat werkt om die te vervullen, nog niet gevonden hebben. Wanneer een kind zich goed voelt, komt het gemakkelijk tot spel. Zodra het begint te spelen, observeren we het om te ontdekken wat zijn of haar interesse zijn, zodat we daarop kunnen inspelen. Daarvoor gebruiken we de spelcirkel. Op deze manier komt het kind tot fantasiespel en blijft het langdurig betrokken, wat belangrijk is voor goed leren. Voor enkele begeleiders is de methodiek van de spelcirkel een

De implementatie van de wencirkel gebeurde via reflectiemomenten en praktijkervaring op de werkvloer. Tijdens de pedagogische reflectiemomenten analyseerden we samen de praktijk aan de hand van casussen. Het doel van deze reflectiemomenten is om ideeën uit te wisselen over de praktijk, bezorgdheden te delen en van elkaar en met elkaar te leren. Nieuwe medewerkers krijgen uitleg over het document en wat zij concreet op de werkvloer zien gebeuren en ze kunnen hun vragen stellen en/of ervaringen delen. Als een kind zich nog niet goed voelt, is het

houding geworden. Ze passen die toe zonder bewust na te denken over de verschillende onderdelen en ervaren dit als een goede manier van werken.

In het kader van het STEAMworks-project, een verbreding van de spelcirkel, gingen enkele collega's op uitwisseling naar Zweden. Dit leverde heel wat inspiratie op! Binnen Elmer deelden we onze ervaringen, om op die manier een dynamiek in gang te trekken.

We zien een grotere variatie in spelmateriaal en speelactiviteiten. Zo gebruikten we eetbare en andere huishoudelijke producten voor kleine experimentjes. We zagen materialen zoals azijn, lecithine, bicarbonaat, zeep, olie, voedingskleurstoffen (ipv verf), zout, honing, rode kool, Chinese kool, enz... verschijnen als spelmateriaal. We kochten ook bewust ander speelgoed aan, specifiek gericht op STEAM, zoals materiaal met wiskundige vormen (cirkel, rechthoek, driehoek, ...), magneten, licht, spiegels, ... Dit bleek een goede manier voor kinderen om spelenderwijs hun nabije omgeving te verkennen.

In het kader van de STEAM-aanpak observeerden we kinderen door de bril van actiewoorden. De focus lag op de werkwoorden maar we haalden er ook andere relevante woorden uit die bij de activiteiten hoorden zoals adjectieven, kleuren, texturen, vormen, groottes, enzovoort. De actiewoorden drukken vaak de precieze interesses van het kind uit waardoor het gemakkelijker wordt om daarop in te spelen en activiteiten rond die woorden te ontwikkelen. We zeggen bijvoorbeeld niet meer: 'Het kind speelt graag met dozen', maar vragen ons af: *Wat doet het kind met de doos?* Zo

"Na mijn reis naar Zweden ben ik gegroeid in mijn werk. Ik kijk nu anders naar activiteiten. Ik stem beter af op wat kinderen nodig hebben. Nu kijken we eigenlijk naar kinderen met de bril van actie-woorden. Je kan concreet benoemen wat de kinderen precies doen en door goed te observeren gemakkelijker tot inspiratie van activiteiten komen. Ik verrijk hun interesses met wat ik aanbied. Mijn manier van activiteiten opbouwen is rustiger en doordachter"
Nathalie, begeleider

"Vanuit de interesses van kinderen in sneeuw, smelten en experimenteren met water, kwam ik tot 'zinken en drijven'. Ik informeerde de ouders hierover en om hen nog meer te betrekken, vroeg ik ook om iets mee te brengen dat kon drijven of zinken. Ik kreeg verschillende materialen en ook iets wat ik niet gevraagd had: een set flesjes met voedingskleurstoffen. Ze hadden namelijk gezien dat ik ook rond kleuren werkte. Ik vond dat fantastisch!" Emily, begeleider

"Als je rond een woord werkt en het regelmatig herhaalt, beginnen peuters dat woord al snel zelf te zeggen. Ze beginnen er ook over te fantaseren. Ik deed een activiteit rond 'kleuren mengen' en de kinderen begonnen spontaan te blazen. Dat had ik niet voorzien, maar we volgden de kinderen in hun spel." Awatef, begeleider

krijgen we werkwoorden als: duwen, trekken, kloppen, in- en uitladen, ... Tijdens onze observaties stellen we ons de volgende vragen:

Wat trekt de aandacht van het kind? Wat doet het kind precies? Welk materiaal en welke activiteiten kunnen we aanbieden om de leefwereld van het kind te verrijken en waardevolle ervaringen mee te geven? Hoe kunnen we een link leggen met STEAM om die ervaringen nog rijker te maken? De verzamelde woorden worden in de leefgroep opgehangen, regelmatig gebruikt tijdens activiteiten met de kinderen en gedeeld met ouders.

Als je steeds vertrekt vanuit de interesses van het kind om tot een pedagogisch aanbod te komen, ontstaan er eigenlijk verhalen achter verhalen. Verhalen die in alle richtingen kunnen gaan en die door het STEAM-project nog verder en dieper reiken. De begeleiders starten de verhalen maar weten nooit precies waar de kinderen hen naartoe zullen brengen.

Om de link te leggen tussen STEAM en onze spelcirkel en om onze activiteiten te verrijken, zetten we de STEAM-bril op: naast het observeren met de bril van de actiewoorden, gaan we op zoek naar fysische woorden en fenomenen die hiermee verbonden kunnen worden. Vanuit die begrippen spelen we vervolgens dieper en breder in op de interesses van de kinderen. We ontwikkelen samen met de andere partners een lexicon. Dit is een lijst met belangrijke en mogelijke fysische begrippen in het kader van STEAM voor jonge kinderen.

"Met het STEAM-project merk ik dat ik meer nadenk over wat ik doe dan vroeger. Ik probeer graag verschillende dingen uit, zoek inspiratie op internet en krijg ook ideeën van collega's. Het lukt me nu makkelijker om tot activiteiten te komen. Ik gebruik materialen waaraan ik vroeger nooit had gedacht, zoals cd's. Ik wil altijd iets nieuws doen, het voelt voor mij als onderzoek. Ik merk dat kinderen daar vaak door verwonderd zijn en ik zelf ook. Ik durf nu ook moeilijke woorden te gebruiken, zoals 'drijven', 'zinken', 'vriezen', 'smelten', 'absorberen'..."
Emily, begeleider

Tijdens de activiteiten met kinderen willen we ook aandacht besteden aan het stimuleren van kritisch denken, bijvoorbeeld door het aanbieden van uitdagingen (challenges). Dit vergroot hun nieuwsgierigheid en verwondering en dat is precies wat we willen bereiken voor hun ontwikkeling.

Door bewust na te denken over deze challenges, werkten we vaak tegelijk met verschillende fenomenen: schuim maken, niet alleen met water en zeep, maar ook met eiwit of bicarbonaat, een ei dat zinkt in gewoon water maar blijft drijven in zout water (zwaartekracht en dichtheid); vloeibare stoffen die wel of niet met elkaar mengen, zoals water en melk, of water en olie, ...

Het proces is veel belangrijker dan het resultaat. We laten de kinderen eerst het materiaal verkennen: voelen en indien mogelijk proeven, voordat we beginnen met experimenteren. De kinderen nemen deel aan het hele proces zodat ze de fenomenen echt kunnen beleven en daardoor beter begrijpen: samen water in de diepvries zetten en het de volgende dag als ijs eruit halen, om vervolgens te zien hoe het smelt.

Centraal in onze pedagogische werking staat het belang van kwaliteitsvolle interacties die bijdragen aan de taalontwikkeling van de kinderen. Dit gebeurt tijdens pedagogische momenten, als wij bezig zijn met de spelcirkel en STEAM, maar ook tijdens de routinemomenten die elke dag terugkeren: eten, zich aankleden, handen wassen, enzovoort.

Ons team zet in op sensitieve interacties om responsief te zijn op alles wat kinderen uiten en van daaruit in dialoog te gaan, op maat van elk kind, met een rijke woordenschat (bv. lauw water, harmonica, verslijtend, blazen ...).

Met oog voor het Nederlands, laten we kinderen (maar ook ouders en medewerkers) voelen en ervaren dat ook hun thuistaal waardevol en welkom is. Zo zet iedereen stevige stappen vooruit in communicatie, taal en vroege geletterdheid.

Elke vestiging legde verder eigen accenten in hun pedagogisch werk met de kinderen, vanuit de talenten en het engagement van de medewerkers.

ELMER NOORD

FLOORTIME EN SNOEZELEN MET BABY'S

5 van de 8 groepen in Elmer Noord zijn verticaal georganiseerd: baby's kunnen er starten vanaf 3 à 4 maanden en blijven in dezelfde groep en bij dezelfde begeleider tot ze naar school gaan. Zo vermijden we dat kinderen op jonge leeftijd al een wissel van groep moeten maken, wat voor heel wat kinderen toch wat stress en onzekerheid meebrengt. Voordeel is ook dat broertjes en zusjes samen in eenzelfde groep kunnen zitten. We zien ook dat oudere kinderen snel zorg leren dragen voor de kleintjes en dat de jongere baby's de grotere proberen te imiteren. De interactie tussen baby's en peuters is vaak hartverwarmend!

Maar eerlijk is eerlijk. Een verticale groep kent ook uitdagingen. Het is niet altijd evident om de aandacht te verdelen tussen de baby's en de peuters. We merkten dit vooral tijdens het educatief uur tussen 10 en 11. De activiteiten waren meer afgestemd op de peuters. De baby's betrekken vonden we niet altijd gemakkelijk.

We besloten toen om tijdens dit uur de baby's uit verschillende groepen samen te brengen in 1 groep en aangepaste activiteiten aan te bieden. Sommigen slapen nog in de voormiddag. Dus hebben we vaak een groepje van een 5-tal kinderen en kiezen we echt voor floortime met hen. We zijn nabij, de kinderen kunnen lichamelijk contact krijgen met de begeleider, voelzakjes, baby-massage, ontdekken van eenvoudige materialen, licht- en donker-activiteiten, ... Alles op hun maat en op een rustig tempo.

We organiseerden regelmatig snoezelmomenten om de allerkleinsten een rustgevende, zintuiglijke ervaring aan te bieden. In een rustige, prikkelarme omgeving maakten we

gebruik van zachte verlichting, rustgevende muziek en verschillende materialen om te voelen, ruiken en kijken met zachte doekjes, gekleurde lichtjes, geurige lavendelzakjes...

De baby's reageerden nieuwsgierig en ontspannen. Sommigen lagen rustig te kijken naar de lichtprojecties op het plafond, terwijl anderen voelden aan de verschillende texturen.

Snoezelen biedt de baby's de mogelijkheid om op hun eigen tempo zintuiglijke ervaringen op te doen, wat bijdraagt aan hun ontwikkeling en welbevinden.

SPELEN MET FANTASIE: KOSTELOOS, NATUURLIJK EN OPEN EINDE MATERIAAL

Naast het gekochte speelgoed besteedden we ook veel aandacht aan het gebruik van kosteloos materiaal, open einde materiaal en natuurlijke materialen. Denk hierbij aan kartonnen dozen, lege potjes, kartonnen rollen, dennenappels, herfstbladeren, sneeuw en lapjes stof – materialen die op het eerste gezicht misschien simpel lijken, maar juist enorm veel creativiteit en verbeeldingskracht bij kinderen oproepen.

Deze materialen hebben geen vaste speelwijze, waardoor kinderen vrij zijn om hun eigen spel te bedenken. Door op deze manier te spelen, ontwikkelen kinderen hun fantasie, probleemoplossend vermogen en motoriek. Het werken met de spelcirkel stimuleert de vindingrijkheid en creativiteit van de begeleiders om dergelijke materialen aan te bieden aan de kinderen. Zo komen kinderen tot diepgaand, intens spel en schrijven wij mooie verhalen.

BUITENSPELEN, HET HELE JAAR DOOR

Buitenspelen is een essentieel onderdeel van de dag voor de kinderen, en dat liefst het hele jaar door! Winter en zomer, wij zorgen ervoor dat de kinderen dagelijks buiten kunnen spelen. Frisse lucht, bewegen en nieuwe dingen ontdekken, draagt bij aan hun ontwikkeling.

Om ervoor te zorgen dat alle groepen voldoende buiten speeltijd krijgen, hebben we een vaste planning. Iedere groep kan op bepaalde momenten gebruik maken van één van de twee tuinen of één van de twee terrassen. Zo garanderen we dat er altijd genoeg ruimte en rust is voor iedereen.

We beschikken over jasjes, regenpakken en laarzen voor alle kinderen, zodat ze altijd droog en

comfortabel buiten kunnen spelen, ongeacht het seizoen. Enkel als het hard regent, slaan we wel eens een beurt over.

Elke buitenruimte heeft een ander aanbod van spelmateriaal, van fietsen tot ballen, een buitenkeuken of een zandbak. We nemen ook spelmateriaal of kosteloos materiaal van binnen mee, om de ervaringen buiten weer op een andere manier te verrijken.

DE SPELCIRKEL

Bij het fruit proeven zagen we dat de kinderen sterker reageerden op de citroensmaak, we merkten het aan hun gezicht. Daarom gingen we samen de **citroen** verder verkennen. We ontdekten samen met de kinderen verschillende texturen en smaken: zuur, zoet, bevroren... We maakten samen ook allerlei recepten met citroen. Tijdens de observaties merkten we dat de kinderen veel interesse hadden in de pitjes van de citroen.

Dat werd het uitgangspunt voor onze volgende spelcirkel rond **pitjes en zaden**. We plantten en zaaiden allerlei soorten, zoals linzen, citroenpitjes... Zelfs pasta mochten de kinderen planten! Na een tijdje ontdekten we dat er niets groeide uit de pasta, maar wel uit de echte zaden. Die plantjes zetten we samen in bloempotten. De kinderen raakten toen geïnteresseerd in de aarde. Daarom organiseerden we een activiteit waarbij ze met aarde konden spelen, experimenteren, ontdekken. Tijdens deze activiteit ontdekten we een worm. De kinderen keken vol verwondering naar de worm, en zo ontstond de volgende spelcirkel rond wormen.

Samen gingen we naar het park om **wormen** te zoeken. We maakten een wormenbak en gingen op zoek naar wat wormen eten. We kochten wortels, komkommers en aardappelen op de markt, schilden ze samen en gaven ze aan de wormen. Het werd een dagelijks ritueel. Net voor de zomersluiting lieten we de wormen vrij. In september begonnen we opnieuw, met een lege bokaal en zonder vast plan.

Tijdens een wandeling in het park om wormen te zoeken, vonden we **slakken**. De kinderen waren enthousiast om de slakken te zien en dus namen we ze mee. We observeerden de slakken met een vergrootglas, gaven ze eten en organiseerden zelfs een slakkenwedstrijd. Elke slak kreeg een naam, en de kinderen maakten hun eigen slakkenhuis. We lagen allemaal op onze buik bij de start en de slakken kropen overal naartoe!

Tijdens het observeren zagen de kinderen dat de slakken **bubbels en schuim** achterlieten en wilden dat aanraken en mee spelen. Dat werd onze volgende spelcirkel rond bubbels en schuim. We experimenteerden met verschillende manieren om schuim en bubbels te maken: met bicarbonaat, azijn, olie, kleurstof... We maakten vulkanen, bewegende bubbels en zelfs eetbaar schuim. We zijn in een bubbel gaan staan en werden zelf een bubbel, met ballonnen geplakt op ons lichaam, ...

Met de activiteiten met ballonnen ontdekten de kinderen toevallig een fluoballon. Ze waren er helemaal door geboeid. Dat leidde tot onze volgende spelcirkel rond **fluo**. We leerden hoe we fluo konden maken: met stiften en UV-licht, met fluopoeder en fluosticks. We schilderden een schoendoos zwart

en gebruikten fluoverf aan de binnenkant met een klein kijkgaatje en UV-lamp de kleuren kwamen magisch tot leven! We maakten ook fluoslijm en ontdekten allerlei texturen. En wat zal volgen? We weten het ook niet, we zijn altijd nieuwsgierig!

In elke spelcirkel proberen we ook de ouders te betrekken. We doen dat op een speelse manier, bijvoorbeeld door ons te verkleden als een slak of zelfs als een reuzenballon. De reacties zijn altijd geweldig. Die momenten brengen verbinding, plezier en nieuwsgierigheid; niet alleen voor de kinderen, maar ook voor de ouders.

STARTEN MET STEAM-ACTIVITEITEN

In het kader van het STEAMworks project experimenteerden we dat het een lieve lust was, met uitdagingen uit de andere deelnemende landen.

We kunnen al heel wat mooie verhalen vertellen. De kinderen beleven er veel plezier aan. De verwondering is vaak groot. We proberen ook alles mooi te documenteren en illustreren, zodat ouders mee kunnen genieten. Maar zoals je kan lezen elders in dit verslag, laten we ouders ook regelmatig deelnemen aan de activiteiten, zoals tijdens ouderfeestjes, zodat ze de verwondering bij hun kind zelf kunnen ervaren.

We werkten boeiende projecten uit: *schuim, drijven en zinken, vullen en gieten*.

Bij het schuimexperiment speelden de kinderen met zelfgemaakt schuim in verschillende kleuren en texturen. Ze voelden, roerden en ontdekten hoe het schuim zich gedraagt. Dit zorgde voor veel verwondering én plezier.

Experimenteren rond drijven en zinken deden de kinderen met allerlei voorwerpen die ze konden uittesten in een

ware. De kinderen keken aandachtig wat erin zat, schudden om te horen welke geluiden het maakte,

grote bak met water. Samen ontdekten we welke voorwerpen blijven drijven en welke naar de bodem zakken. De kinderen waren erg geboeid en gingen spontaan experimenteren.

De combinatie van houten dieren en gevulde flesjes waar de dieren kunnen tussen lopen was de aanleiding tot het project rond vullen en gieten. Het viel ons op dat die flesjes, waar de kinderen bijna dagelijks mee speelden, een voltreffer

klopten ermee tegen mekaar,... Na deze observatie, lieten we de kinderen de flesjes zelf met allerlei materialen vullen. En zo waren we meteen voor een tijdje aan de slag: vullen met water bij het schijnsel van een zaklampje, vullen met kikkererwten, met stokjes met verf, ... Met de handjes of gebruik maken van lepels. Flesjes maar ook andere potjes. Als we gingen vullen, dan namen de kinderen meteen ook het initiatief om de flesjes weer leeg te gieten. Water bleek vlot uit een flesje te lopen, maar als er een kurk in zat, dan kostte het meer moeite... Dat was alvast weer een nieuwe ontdekking.

Deze ervaringen stimuleerden de nieuwsgierigheid, het probleemoplossend denken en de zintuiglijke ontwikkeling.

"We zijn heel blij met de manier waarop er gewerkt wordt. De activiteiten zijn afgestemd op de kinderen en er wordt echt gekeken naar hun interesses. Dat geeft vertrouwen." Ouders van D (2 jaar)

WARM OVERGANG NAAR SCHOOL

Na elke schoolvakantie maken enkele peuters meestal de grote overstap naar school. In de leefgroep wordt dan aandacht geschonken om deze transitie op een warme manier te laten gebeuren. Samen met de ouders bereiden we de kinderen voor op de grote stap en zorgen voor een feestelijk afscheid. We hebben een doos met boekentassen, brooddozen en drinkbekers waarmee we de kinderen laten spelen. De kinderen die naar school vertrekken, kunnen ook zelf hun nieuwe boekentas al mee brengen. Ze smeren boterhammen die in de doos gaan en leren de drinkbussen open doen. We hopen dat de kindjes daardoor de eerste dagen meteen een beetje zelfstandig kunnen zijn op school.

ELMER ZUID

WENNEN

Nieuw bij Elmer. Of van de baby's naar de peuters. Het is voor elk kind een ander avontuur. Met de begeleiders werken we rond de wencirkel tijdens pedagogische middagen. Maar vooral in de leefgroepen is het wennen vaak onderwerp van gesprek. Omdat elk kind anders is en we telkens weer op zoek gaan naar wat het kind nodig heeft en hoe we dat zo goed mogelijk kunnen bieden. Dat vraagt soms wat geduld, maar het komt altijd wel goed. Dan zien we hoe het kind dat toen zoveel weende intussen een vrolijke jongen is en graag naar ons komt. Sommige kinderen blijven wat extra aandacht nodig hebben. Dat mag!

STEAM-ACTIVITEITEN EN DE SPELCIRKEL

In het kader van ons nieuwe Erasmus+ project STEAMworks gingen Emily en Beatriz eind 2023 samen met collega's van de andere vestigingen naar Zweden. Ze bezochten er verschillende *preschools* (voor kinderen van 1 t.e.m. 6 jaar) en deden er inspiratie op rond *STEAM*.

Bij peuters 3 maakten we alvast een mooie start! De spelcirkel begon bij de eerste sneeuw van het jaar. De kinderen waren hier zo door gefascineerd dat we besloten om hier verder rond te werken. Samen ontdekten we alle vormen dat water kan aannemen: je kan het bevroren, doen smelten, en weer opnieuw bevroren! Je kan het vormen doen aannemen, je kan het kleuren, je kan het mengen...

Maar niet met alle stoffen! Zo zal olie nooit mengen met water, maar kleurstof wel. We ontdekten dat er materialen zijn die drijven en zinken, en dat je deze processen kan beïnvloeden door bijvoorbeeld je water met zout te mengen. We leerden ook dat er

dieren onder water leven, zelfs als er bovenop het water een laagje ijs ligt!

We experimenteerden verder met STEAM. De kinderen deden met de begeleiders doorgedreven onderzoek naar licht en reflectie: buiten met zonlicht, binnen met spiegels, lampjes en voorwerpen die het licht breken en/of reflecteren. Ze gingen aan de slag met kleuren: kleuren mengen - Witte kool wordt langzaam rood als je het in een vaasje met rode kleurstof zet. (Is het dan rode kool?). Ze merkten dat ze met schuim konden tekenen, wassen, je kan het blazen, op de vensters uitsmeren. Wit of met een kleurtje erbij. En er zijn meer manieren dan je denkt om schuim te maken! Al doende leerden we nieuwe woorden, die we dan ook zoveel mogelijk gebruikten: roeren, smeren, bubbeltjes,... Ook in de babygroepen is meer mogelijk dan we dachten. Baby's zijn eveneens van nature onderzoekers.

En naast de georganiseerde activiteiten zijn er de zoveelste dagelijkse ontdekkingen nog: zwaartekracht, weerspiegeling, oplossingen, magnetisme,... er gaat geen dag voorbij zonder fenomeen waar we mee kunnen spelen om het beter te leren kennen.

ABC-WORKSHOPS

Eén keer per maand, behalve in de schoolvakanties, komt ABC in Elmer Zuid op bezoek met een workshop. In de voormiddag nemen 6 kinderen deel, telkens met een begeleider. De bedoeling is niet alleen dat de kinderen een fijne tijd hebben maar ook dat de begeleiders geïnspireerd worden om nadien zelf aan de slag te gaan: een nieuw kamishibai-verhaal, een aftelrijmpje, een idee voor een activiteit. Telkens is er een andere focus, inspelend op waar de aandacht van de kinderen naar uit gaat zoals schaduw en licht, inpakken en uitpakken,

...

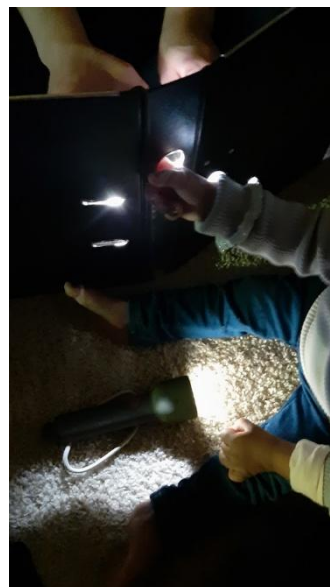
ELMER WEST

LICHT EN DONKER MET BABY'S

In het najaar bezochten enkele baby's met een begeleider het MIMA-museum. Daar werden beelden geprojecteerd op de muren. De kinderen maakten als het ware deel uit van dit verhaal. Ze gingen op onderzoek, waren verwonderd en gefascineerd door deze projecties. Deze 'vonk' grepen we aan om activiteiten uit te werken. We startten met het donker maken van de ruimte, kleine hoekjes met doeken te creëren en lieten de kinderen op ontdekking gaan. We kochten een lichttafel aan die alle kleuren kan krijgen. We gebruikten allerlei materialen op de lichttafel, we projecteerden op het plafond, we lieten de kinderen met zaklampen experimenteren, we versierden de donkere ruimte met kleine lampjes,... We merkten dat kinderen enorm gefascineerd waren door alles wat met licht en reflectie te maken had. Het leuke aan werken met lichten en reflecties, is dat we onmiddellijk

reactie zagen bij deze kleine kinderen die nog geen actieve verbale taal bezitten: ze volgen de lichten (kruipen, volgen met de ogen), ze reageren ook fysiek heel erg met verwonderde blikken, blijdschap, ... We zijn maanden aan

de slag gegaan met dit gegeven en koppelden er ook werkwoorden en andere woorden aan zoals: volgen, reflecteren, aan en uit, licht en donker.

Aangezien het zo'n fijn project was om rond te werken met heel kleine kinderen, vroegen we ook ouders om mee te doen en gaven we via foto's een presentatie over wat we hierrond gedaan hebben.

NAAR HET MIMA MET DE PEUTERS

In een tentoonstelling bij het MIMA-museum stonden wandschilderingen, billboards en stadsgezichten centraal. De kinderen waren gefascineerd door hun omgeving en keken en voelden overal. Een oude muur met vallende stenen trok hun aandacht, en de kinderen probeerden de muur te herstellen. In een donkere ruimte werden stadsgezichten geprojecteerd waar de kinderen probeerden bekende plekken of mensen te herkennen. Een wit scherm bood de mogelijkheid om met schaduwen te spelen. Er stonden grote parabolen, die de kinderen nieuwsgierig maakten: "Wat is dat?" vroegen ze. Ze keken erin en hoorden hun eigen echo. Sommigen dachten dat het een microfoon was of zelfs een grote tamboerijn.

Na deze observaties en reflecties merkten we op dat de focus van de kinderen vooral lag op muziek maken, zingen, zakdoeken scheuren en het plakken met hun

eigen speeksel op een raam. Deze activiteiten vormden de basis voor een reeks

nieuwe projecten, zoals het zelf maken van muziekinstrumenten, zingen in een microfoon en het recyclen van papier om kunstwerken te creëren.

Tijdens het maken van muziekinstrumenten was één van de kinderen bezig met het rollen van aluminiumfolie tot bollen. Hij hield de bol bij zijn oor en zei: "Kijk, een koptelefoon!" De kinderen waren enthousiast over het werken met allerlei materialen die ze konden rollen, zoals klei, papier en aluminium. Als iets niet goed rolde, maakten ze het nat om het effect te verbeteren. Deze manier van experimenteren bracht hen op

SPELCIRKEL – PLANTEN EN SLAKKEN

Binnen of buiten: heel Elmer West wordt een terrein om te experimenteren. Sara, de mama van R, stelde voor om met de kinderen zaadjes te planten in klei en ze dan samen buiten te planten. Nancy de mama van B zag ons bezig en besloot om ook mee te doen.

"Je le trouve agréable de faire du jardinage avec B et ses amis.

Nous vivons en appartement et cela est donc pas possible. Je vois à la crèche les images des activités et j'entends les récits des puéricultrices, mais j'avoue qu'avoir la chance de participer et de vivre l'instant présent avec mon fils, c'est juste magique!»

Nancy, mama van B

Dagelijks goten de kinderen planten en bloemen in de tuin. Op een dag kwam een kind naar binnen en zei: “kijk, een slak”. Het was een naaktslak! Alle kinderen keken geboeid naar de slak. Zo startte onze volgende spelcirkel.

Een zoektocht in de tuin naar slakken, een huisje gemaakt om de slakken en naaktslakken aan te trekken. Het werd een ritueel voor de kinderen om ‘s morgens en in de namiddag in het huisje te piepen. Eten geven als er een slak in het huisje was en nog andere slakken zoeken. Wij gingen

ook op zoek in de moestuin van de bureu.

De slak leidde ons naar allerlei activiteiten zoals uittesten hoe een slak beweegt, voelen aan het slijm en zelf een slijmerige boel maken met water en maizena.

NAAR BUITEN

Elmer West zet volop in op buitenruimte als derde pedagoog. Het is gezond en belangrijk voor de ontwikkeling van de kinderen. Ze leren omgaan met het natuur en de risico daaraan verbonden. Tuin, moestuin, kanaal, park, plein... alles wordt een terrein om te verkennen!

Elmer West is gekend op de markt! Het is leuk te zien dat de meeste verkopers al fruit geschild -en klaargelegd hebben voor onze kinderen. Sommigen kinderen wijzen van ver naar het kraam dat ze willen bezoeken. We kopen fruit of groenten dat wij samen proeven en koken.

WARME OVERGANG VAN BABY'S NAAR PEUTERS

Wanneer we merken dat een baby interesse toont in de activiteiten van de peuters, bijvoorbeeld door te kijken naar wat er gebeurt of mee te willen spelen buiten, starten we met een warme transitie. Dit betekent dat we het kind op verschillende momenten en dagen uitnodigen om samen met zijn begeleider deel te nemen aan diverse activiteiten bij de peuters. Denk hierbij aan eetmomenten, buitenspelen of zelfs een uitstapje naar de markt. Op deze manier krijgt het kind de kans om in een vertrouwde omgeving te wennen aan de grotere groep en de dagelijkse routines die bij de peuteropvang horen.

Deze geleidelijke en zorgvuldige benadering geeft ons de mogelijkheid om het kind goed te observeren en te bepalen of het klaar is om de stap naar de peutergroep te maken. Door het kind in een rustige en ondersteunende manier deel te laten nemen aan de activiteiten, bouwen we aan zijn vertrouwen en gewenning.

Elk kind is uniek en reageert anders op de veranderingen, en daarom is het belangrijk om het proces op maat te maken. Deze persoonlijke aanpak heeft vaak een positief effect op de ouders, die gerustgesteld worden doordat ze zien dat hun kind met zorg wordt voorbereid op de overgang naar de peutergroep.

Door het gebruik van observaties en het delen van ervaringen met ouders kunnen we samen bepalen wanneer het juiste moment is om de stap naar de peutergroep te zetten, zodat het kind met vertrouwen en plezier aan deze nieuwe fase kan beginnen.

ELMER IN DE STAD

STEAM-activiteiten

2024 was het jaar van de STEAM-activiteiten. Zowel bij de babies als de peuters was er eerst aarzeling. Want STEAM voor zo een kleine kinderen, dat is toch niet mogelijk? We gingen op zoek naar gelijkenissen met wat we al deden. Er werden linken gelegd met de spelcirkel. Waardoor we merkten dat het eigenlijk niet zo moeilijk is om aan de slag te gaan.

Het werd het jaar van het schuim. Begeleiders merkten op dat de kinderen heel graag de handen wasten. Door goed te observeren, bleek dat het vooral het schuim en de bellen waren, die aantrokken. Vanuit deze observatie gingen ze aan de slag met verschillende manieren om schuim te maken. Het bleek enorm boeiend om te doen, de kinderen konden zich voor erg lange tijd concentreren op de activiteiten.

Uit schuim ontstonden ook nog andere activiteiten. Bij peuters 2 vonden de kinderen het enorm fijn om dingen te wassen. Poppen in een badje doen was één van de leuke activiteiten. De begeleiders bedachten dan om ook ander speelgoed te wassen. Maar dit keer niet gewoon in een bak, maar in een echte carwash. Er werd aan alles gedacht: draaiende zwabbers en schrobende borstels konden de kinderen bekoren. Er wordt uitgekeken naar een moment om eens naar een echte carwash te gaan.

“Alle kinderen spelen op hun eigen manier, Als begeleider creëer ik mogelijkheden. Ik zie mezelf als facilitator. Ik geef kinderen de tijd om hun spel te ontdekken. Soms zie je aan hun blik dat ze even hulp nodig hebben, waarna ik ze even verder op weg kan helpen, maar ik laat snel weer los. Ik wil het spel niet in de ene of andere richting sturen. Ik praat ook veel met de kinderen. Ik verwoord wat ze ervaren, wat ik zie, wat ik voel ... Het is ongelooflijk hoeveel woorden je kan verbinden met water.” Hanae, begeleider

Een mooi artikel in Kindertijd rond één van de activiteiten was hier ook een kers op de taart.

TUFF-TRAY

We gingen vorig jaar al aan de slag met tuff-trays. We merkten dat kinderen lang en geconcentreerd spelen wanneer materialen worden aangeboden op een tuff-tray. Het helpt om het materiaal te presenteren, of door zelf ook het voorbeeld te geven. We maakten verschillende bakken aan met open-eind materialen voor de tuff-trays en ook een inspiratiemap. Begeleiders kunnen putten uit de bakken en extra materialen. Zeker in het kader van STEAM, werden de open-eind materialen en tuff-trays heel veel gebruikt.

FIJNE MOMENTEN

We bouwden afgelopen jaar vooral veel mooie herinneringen op. Zowel in de dagdagelijkse routine als in de 'specialere' uitstappen of activiteiten, hadden we hele fijne ervaringen. Een kleine bloemlezing doorheen het jaar:

Schuim maken zorgt voor verwondering. De pure verwondering op de gezichten van de kinderen zien, is één van de mooiste dingen.

Kinderen geven ons vaak zelf aan waar ze interesse hebben. Denk maar aan een uitstapje waarbij de kinderen de route aangeven. Hierdoor belanden we op een nog ongekend parkje bij onze begeleiders.

Het is tof dat ouders ons komen vertellen wat ze bij hun kind opmerken. Zo vertelde een mama dat ze niet goed begreep waarom haar kind elke keer haar tandenborstel afnam thuis. Ze dacht dat hij dat deed om wat "lastig" te doen. We vertelden over hoe we tanden poetsen in de groep met de kinderen. De mama vond dit erg tof om te horen én wij vonden het fijn dat de kinderen dingen meenemen naar huis.

Het terras van Elmer in de Stad is onder constructie. Dit betekent dat we creatief met de ruimte omgaan om telkens fijne buitentijd te voorzien. We beschikken over zand- en watertafels, maar ook over fietsen, ballen en ander motorisch materiaal. In de zomer is het erg fijn om met de kinderen buiten te "picknicken". We drinken dan samen de soep op het terras. De dagelijkse routine wordt dan een beetje aangepast. We merken dat de kinderen erg genieten van deze speciale momenten.

OUDERWERKING

OPDRACHTEN

DE OUDER IS DE EERSTE OPVOEDER

SAMEN OPVOEDEN

MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE MOGELIJK MAKEN

ONTMOETING MOGELIJK MAKEN

Ouderbetrokkenheid en -participatie maken deel uit van de dagelijkse werking van Elmer.

Het principe van de ouder als eerste opvoeder vatten we niet lichtzinnig op. Samen opvoeden krijgt vorm in de dagelijkse gesprekken, waarbij we oog hebben voor dialoog tussen ouders en medewerkers van Elmer. Voortdurend afstemmen, zoeken en openstaan is daarbij de leidraad.

We zetten ook in op de kracht van ouders voor elkaar: door ontmoetingskansen te organiseren hebben de ouders de mogelijkheid onderling informatie en steun te vinden en hun netwerk te verbreden.

Participeren gebeurt niet alleen in Elmer, het wordt ook gefaciliteerd door Elmer: door het aanbieden van kinderopvang voor uiteenlopende redenen krijgen ouders de kans te participeren aan de maatschappij en zich te ontplooien.

ELMER NOORD

PARTICIPATIEF HANDELEN MET OUDERS

Eén van de specifieke competenties in Elmer is participatief handelen: we erkennen de ouder als eerste opvoeder en werken op zo'n manier samen dat de dienstverlening van Elmer zoveel mogelijk aansluit bij de verwachtingen, mogelijkheden en noden van de ouder. De ouder kan mee beïnvloeden en vorm geven wat er in Elmer gebeurt met zijn of haar kind. De wenperiode is het moment bij uitstek om in te zetten op participatief handelen.

"Via het Huis van het Kind kwam M naar Elmer. Hij had een zeer sterke band met de mama, waardoor afscheid nemen moeilijk ging. We startten met korte opvangperiodes van 2 uur, we werkten met familiefoto's en observeerden wat het kind interesseerde. Hij bleek bijzondere affiniteit te hebben voor dieren, wat we dan ook zoveel mogelijk aanboden. Geleidelijk aan zagen we grote vooruitgang: hij begon speelgoed in zijn handen te nemen, keek minder naar buiten en begon zich meer te interesseren voor de activiteiten in de groep. Hij begon zelfs te glimlachen. We vroegen de mama om het afscheid in de ochtend eerder kort te houden maar langer te blijven spelen bij het afhalen, zodat M geleidelijk kon wennen aan de groep."

Annelies, Pedagogisch teamverantwoordelijke

Een mooi voorbeeld van participatief handelen is een mama die haar kind thuis via de Rapley-methode of baby-led weaning (BLW) spelenderwijs en op zijn eigen tempo vaste voeding liet ontdekken. In een geest van co-educatie en het luisteren naar de individuele behoeften, deelde de moeder haar wens om dit ook in Elmer toe te passen.

“Hoewel we theoretisch bekend waren met de aanpak van baby-led weaning, was het voor ons team de eerste concrete ervaring. We informeerden ons verder en stemden onderling af. Met de ouders kwamen we overeen om een aanpassingsperiode in te stellen, met de aanwezigheid van de moeder tijdens de eerste maaltijden.

Deze periode verliep op een natuurlijke en rustige manier. De moeder kon ons haar manier van werken thuis laten zien, wat ons hielp om de gebaren, houdingen en het ritme van het kind beter te begrijpen.

Deze ervaring was een succes. Het stelde ons in staat niet alleen te voldoen aan de behoeften van het kind en de familie, maar ook de band tussen ouders en team te versterken. Het sluit volledig aan bij onze wens om kinderen en hun families te verwelkomen in een zorgzame omgeving, die respect toont voor opvoedkundige keuzes en bijdraagt aan een verrijkende samenwerking.

Jamila, pedagogisch teamverantwoordelijke

FEESTEN

Tijdens onze seizoensfeesten zetten we zoveel mogelijk in op onze educatieve functie en de communicatie hierover met de ouders.

Tijdens het lentefeest nodigden we ouders uit om samen met hun kinderen de wereld en de waarde van loose-parts en kosteloze, waardevolle materialen te leren kennen. Nu we deze zelf meer en meer gebruiken in het spel met de kinderen, vonden we het een leuk idee om hier rond een ouder-kind-activiteit aan te bieden. Ouders en

kinderen gingen samen aan de slag met de speeltafel gevuld met kikkererwten en linzen, lepels en potjes. Op het podium lagen lange kartonnen buizen, eierdozen en ponponnen. Op de speelmat kleefden we voelzakjes voor de jongste kinderen. Het was een plezier om te zien hoe ouders en kinderen samen de materialen gingen exploreren. Het was een gezellige drukte, waar ouders ook aan de praat geraakten met mekaar.

Tijdens het winterfeest konden ouders en kinderen genieten van een lekker kopje zelfgemaakte soep, een broodje en wat gezonde snacks. Ook hier lag de focus op onze ouder-kind-activiteiten: een parcours, een speeltafel met kosteloze materialen en een snoezelactiviteit. We laten ouders op deze manier even 'een vlieg' zijn door activiteiten aan te bieden die we ook tijdens onze werking met de kinderen vaak doen. Tegelijk is er de

gelegenheid om een praatje te maken met de kinderbegeleiders of de andere ouders. Ouders uit de buurt ontmoeten mekaar soms pas op deze evenementen. Gesprekken gaan over leuke plekken in de buurt, maar ook over moeilijke of juist makkelijke slapers of eters, peuterpuberteit, zindelijkheid, ...

In september vertrokken maar liefst 9 kinderen naar de kleuterschool. Dat kon niet stilletjes voorbij gaan. Een heus tuinfeest met een hapje en een drankje, een leuke activiteit voor de kinderen en een stralend zonnetje, zorgden voor een leuke ontmoeting tussen ouders, kinderen en begeleiders. Afscheid nemen is vaak met een traantje, we hebben tenslotte een hele band opgebouwd met het kind en zijn gezin. Maar we laten ze altijd met veel vertrouwen vertrekken. We voelen vaak dat ze er klaar voor zijn. Ze hebben bij Elmer al heel wat ervaringen opgedaan, door onze voortdurende aandacht voor taal spreken ze meestal al de eerste woordjes, ... En de meeste kinderen zien we de volgende vakantie nog eens terug op onze kleuterwerking.

INFO-AVOND OVER SPELCIRKEL EN STEAM

We wilden de ouders informeren over onze manier van werken rond de spelcirkel en STEAM. Daarom nodigden we hen uit naar de leefgroep en toonden we met foto's en verhalen waarmee we bezig waren.

"Ik ben onder de indruk van de spelcirkels. Die ketting van activiteiten vind ik heel inventief en tonen een stukje van hoe de wereld in elkaar zit. Alles is verbonden met elkaar." Mama van M

MOMENTEN VAN DELEN EN VERBONDENHEID

We moedigen ouders aan om hun kennis en passies te delen. Dit kan iedereen verrijken, maar ook de band versterken tussen ouders, kinderen en begeleiders.

De mama van B is yoga-docente en gaf een sessie aan andere ouders, samen met hun baby's. In een rustige en warme sfeer maakte iedereen kennis met eenvoudige bewegingen, aangepast aan jonge kinderen, terwijl ze genoten van een moment van verbondenheid met hun baby.

Op een andere dag kwam de mama van R haar passie voor muziek delen. Samen met andere ouders zong ze kinderliedjes. Ze had ook instrumenten mee die de kinderen mochten bespelen en ontdekken.

Naast het fysieke en muzikale welzijn droegen deze initiatieven bij tot versterkte banden tussen ouders onderling en met begeleiders.

In oktober organiseerden we een gezellige ouder-activiteit waarbij kinderen samen met hun (groot)ouders pannenkoeken versierden. De tafels

waren feestelijk gedekt met allerlei lekkernijen: fruit, chocolade, confituur en nog veel meer. Iedereen kon naar hartenlust kiezen en creatief aan de slag gaan. Het was een warm moment van samen genieten, lachen en proeven. De kinderen waren trots op hun zelf versierde pannenkoek en genoten zichtbaar van de betrokkenheid van hun ouders. Ook voor de ouders was het een leuke manier om andere ouders te ontmoeten en even stil te staan bij het belang van samen tijd doorbrengen.

"Super dat we dit als nieuwe ouders mogen meemaken, we voelen ons thuis. Het is altijd fijn om andere ouders te ontmoeten en ons netwerk te vergroten." Mama van I

VOORLEESWEEK

Tijdens de voorleesweek stond het plezier van samen lezen centraal. Het thema dit jaar was *"Lezen is een feest!"* – en dat was het zeker! We zetten in alle groepen extra in op voorlezen en vertellen.

Met de allerkleinsten lazten we rustig voor uit kleurrijke en eenvoudige prentenboekjes. We hadden veel aandacht voor herhaling, klanken en het kijken naar plaatjes. Bij de peuters lazten we dagelijks een ander verhaal voor, soms met bijhorende activiteiten zoals knutselen, zingen of naspelen van het verhaal.

Steeds bijzonder is de actieve betrokkenheid van ouders. Enkele ouders kwamen voorlezen in de groep, wat zorgde voor mooie verbinding en blijde gezichten. Samen lezen blijft een fijne manier om taal te ontdekken én om samen te genieten.

ELMER ZUID

OUDERCAFÉS VAN HOPON

We organiseerden verschillende oudercafés in samenwerking met Hopon. Hopon biedt opvoedingsondersteuning aan ouders in Brussel. Thema's waren: peuterpuberteit, voorlezen, zindelijkheid, ... kortom, alles waar ouders vragen over kunnen hebben.

Iedereen kan aansluiten, ouders, broers en zusjes, de begeleiders. We zorgen voor thee en koekjes en een gemoedelijke sfeer.

STOEFIJES EN PROEFJES

In juni organiseerde Elmer Zuid een Zomerfeest. Het heette "Stoefjes en Proefjes", want we wilden tonen waar we fier op zijn. We wilden graag dat de ouders hier allemaal van konden proeven. De ouders kozen uit verschillende activiteiten, in elke groep we iets te doen. Je kon Elmer-liedjes zingen in de babygroep, dansen bij peuters 1, een tik-tak tandenpoetsen volgen bij peuters 2 en een STEAM-schuim workshop bij peuters 3. Morgane

van het inclusie-team gaf meer uitleg over SMOG (Spreken Met Ondersteuning van Gebaren), er was een Kamishibai-workshop over zindelijkheid en een creatieve workshop met bloem.

Daarna volgde een plechtige proclamatie, zetten we de begeleiders in de bloemetjes en zeker niet te vergeten ... Op een democratische wijze kozen we de naam van het nieuwe kipje. Het werd kipje Fifi!

ABC-WORKSHOPS MET OUDERS

Maandelijks op donderdagochtend organiseert ABC creatieve workshops in Elmer Zuid. Om 16u zijn de ouders welkom om samen met hun kinderen te komen spelen. Ook ouders van buiten Elmer zijn welkom met hun kindje. Het kadert in de samenwerking die we hebben met Baboes on tour van Huis van het Kind Anderlecht. Die workshops voor ouders en kinderen leveren vaak ontroerende momenten op. Soms aarzelen de ouders eerst, we moeten hen een duwtje geven om mee te komen spelen, maar als het dan toch lukt is het heerlijk om te zien hoe ze samen met hun kindje verwonderd zijn.

ELMER WEST

OUDERCAFÉS MET HOPON

Oudercafés zijn aangename en leerzame momenten waarbij ouders samen met hun kinderen kunnen deelnemen.

De ouderactiviteit vindt plaats in de babyruimte, waarbij we ervoor zorgen dat er voldoende aanbod is om iedereen te bezig houden. Veel kinderen vinden het leuk

om kaartjes te delen of voor hun broertjes en zusjes te zorgen, wat zorgt voor een warme en gezamenlijke ervaring.

TUINPROJECT MET DE OUDERS

In Elmer West gaan de kinderen elke dag naar buiten, ongeacht het seizoen. De tuin is dan ook een belangrijke pedagogische ruimte geworden, waar de kinderen volop kunnen spelen en ontdekken. Na een reflectie met het team, en op basis van de interesses van de kinderen buiten, zijn we gaan nadenken over een project voor de tuin. De vraag was: *"Wat doen de kinderen graag buiten? Is er voldoende aanbod?"*

Na observaties kwamen we tot de conclusie dat de kinderen graag spelen met natuurlijke materialen zoals aarde, sneeuw, water en modder. Ze maken bijvoorbeeld soep van takken en bladeren of bouwen met stenen. Vaak voeren ze buiten ook georganiseerde

activiteiten uit. Om aan deze behoeften tegemoet te komen, besloten we een multifunctionele keuken te bouwen, zodat ze nog meer ruimte hebben om te experimenteren en te spelen met de natuur.

We wilden dit project samen met de ouders uitwerken. De ouders kregen een uitleg over ons pedagogisch tuinproject, en één van de vaders

gaf waardevolle input over welke materialen we nodig hadden en hoe we het project konden aanpakken.

Het was fantastisch om te zien hoe de ouders enthousiast reageerden en zich betrokken voelden bij het project. De tweede vergadering vond een week later plaats, en samen hebben we gekeken naar de locatie in de tuin, hoe we de multifunctionele keuken kunnen creëren, en welk materiaal daarvoor nodig zou zijn. Op een zaterdag werd de keuken dan in elkaar gestoken.

OP UITSTAP NAAR PLANCKENDAEL

Met ongeveer 20 ouders en hun kinderen gingen we op uitstap naar Planckendael. Het weer was prachtig, en de ouders waren enthousiast en gemotiveerd.

In het dierenpark waren de ouders vrij om hun eigen weg te gaan. Wij, als begeleiders, waren aanwezig ter ondersteuning en sloten aan bij de bezoeken aan de verschillende continenten, zodat we samen konden genieten van alle dieren.

Voordat we vertrokken, hadden we nog even de tijd om naar een vogelshow te kijken. We namen plaats in het publiek en de vogels vlogen vlak langs ons. De kinderen waren enorm onder de indruk en vonden het een fantastische ervaring.

We namen samen de trein, waarbij we elkaar goed hielpen, bijvoorbeeld bij het boven en beneden brengen van de buggy's op het station.

ELMER IN DE STAD

We hebben enkele vaste waarden als ouderactiviteit in Elmer in de Stad. Sommige activiteiten herhalen we jaarlijks. Denk aan de uitstap naar de kinderboerderij Maximiliaanpark of samen naar het park of een museum gaan. Een aantal keer per jaar organiseren we een ontbijt. Tijdens het ontbijt krijgen ouders de kans om elkaar, de begeleiders en de andere kinderen te leren kennen. Ook nieuwe ouders worden uitgenodigd. Voor heel wat ouders is het een fijn moment om te netwerken.

Vanuit wat de kinderen aangeven, kan je enorm fijne activiteiten organiseren. Zo gaf één van de kinderen aan dat ze een kerstboom met ballen had gezien toen ze op uitstap gingen in de stad. Dit was het ideale moment om samen met de kinderen en hun ouders, de kerstboom in Elmer te versieren in de gang.

Een mooi moment was toen een van de kinderen aan zijn mama de prenten en woorden toonde waarrond ze in de groep aan het werk waren. De mama nam de tijd om met haar kind hier rond in gesprek te gaan.

In de herfstperiode gingen we samen met de ouders, op uitstap naar het zorgcentrum Sint-Monica in de buurt. De kinderen gingen er op zoektocht naar herfstmaterialen. Die konden dan worden meegebracht om activiteiten mee te doen.

«C'est agréable de pouvoir participer à une activité de temps en temps. Cela crée un nouveau lien avec votre enfant, mais aussi avec les encadrants. On les voit travailler avec les enfants, alors qu'autrement on ne sait ce qui s'est passé pendant la journée qu'à travers les photos ou les conversations du soir. Cela donne aussi des idées.» Mama van E. en A.

WIJKWERKING

OPDRACHTEN

ELMER ALS ACTIEVE PARTNER IN DE BUURT

ELMER ALS OEFENPLAATS VOOR SAMENLEVEN

Op lokaal niveau is Elmer steeds op zoek naar mogelijke samenwerkingen met partners uit de buurt. Elke buurt is anders en dit schept overal nieuwe mogelijkheden.

ELMER NOORD

SAMENWERKING MET HUIS VAN HET KIND EN PARTNERS

Elmer Noord en Huis van het Kind Noord huizen onder 1 dak, wat de samenwerking bevordert. Zo nemen we vanuit Elmer Noord maandelijks deel aan de zorgtafel, waar we met verschillende partners zoals Kind en Gezin, BRAP en andere organisaties nadenken over hoe we concrete gezinnen beter kunnen ondersteunen. Tijdens de zorgtafel brengen verschillende partners signalen of bezorgdheden van ouders aan. Samen zoeken we dan naar een gepaste dienst of bekijken we hoe we zelf hulp kunnen bieden, bijvoorbeeld door plaats te voorzien in de kinderopvang. We worden vaak rechtstreeks betrokken bij vragen van ouders die op zoek zijn naar kinderopvang voor hun jonge kinderen. Omdat de aanvragen zeer talrijk zijn, is het belangrijk om prioriteiten te stellen en snel te kunnen handelen in dringende situaties. Zo hebben we noodplaatsen kunnen toewijzen aan kinderen die opgroeien in kleine, ongezonde woonsituaties en waarvan de ouders een integratiecursus moeten volgen. In deze situatie speelde de verpleegkundige een cruciale rol dankzij haar observaties tijdens het kraamzorgbezoek. Ook andere partners brengen belangrijke informatie aan het licht, zoals mentale gezondheidsproblemen of financiële moeilijkheden bij ouders. Dit onderstreept het belang van een snelle en geïntegreerde aanpak.

SAMENWERKING MET ABC – ART BASICS FOR CHILDREN

Onze samenwerking met het ABC-huis gaat al vele jaren terug. De workshops van ABC brengen niet alleen bijzondere ervaringen mee voor de kinderen, maar ook voor de collega's. Zowel de keuze van het materiaal, de voorbereiding van de ruimte als de introductie van de activiteit worden telkens met veel originaliteit en zorg uitgewerkt, volledig afgestemd op de leeftijd en leefwereld van onze kinderen. Alle materialen blijven nadien ter beschikking in de kinderopvang en kunnen verder gebruikt worden door de begeleiders — een echte bron van inspiratie! Ook de ouders reageren enthousiast wanneer ze op de foto's van de activiteiten zien.

Daarnaast werkten we ook samen rond het creëren van inspirerende speelruimte. In leefgroep 6 merkten we dat het spel van de kinderen zich vooral beperkte tot één deel van de ruimte. Dit bracht ons aan het denken: hoe kunnen we de ruimte zo inrichten dat ze kinderen uitnodigt tot gevarieerd spel en een betere circulatie in de leefgroep?

De mensen van ABC kwamen observeren in de groep en we gingen in gesprek over mogelijkheden. Wij namen nadien de tijd om alles te laten bezinken. De denkoefening was ingezet, en we voelden dat er iets in beweging was gezet. We kijken ernaar uit om in het komende werkjaar concreet aan de slag te gaan met een herinrichting die beter aansluit bij de noden van onze kinderen – een ruimte die uitnodigt tot spel, rust én een vlottere circulatie.

BIB SOPHIA

Binnen Elmer hechten we veel belang aan het stimuleren van de taalontwikkeling en leesplezier bij jonge kinderen. Boeken zijn daarbij een onmisbare schakel: ze prikkelen de verbeelding, verruimen de woordenschat en nodigen uit tot rust en verbondenheid.

Bib Sophia in Schaarbeek stelde voor om wekelijks een medewerker of vrijwilliger te sturen die in onze kindergroepen kwam voorlezen. Deze voorleesmomenten vonden telkens plaats rond 10 uur, tijdens onze vaste activiteitenmomenten. Het was een prachtig initiatief waar zowel kinderen als begeleiders enorm van genoten. Kinderen verzamelden enthousiast op het podium en luisterden aandachtig naar de verhalen. Zo kwamen ze op een speelse manier in contact met taal, nieuwe woorden en spannende avonturen. Daarnaast leerden we hen ook hoe je zorg draagt voor boeken. Als er een boek beschadigd was, toonden we hoe je het voorzichtig kan herstellen met plakband of lijm. Zo groeide niet alleen hun liefde voor verhalen, maar ook hun verantwoordelijkheidsgevoel.

ELMER ZUID

WERKGROEP WARME TRANSITIE

Een warme overgang voor peuters naar de kleuterschool, dat is het doel van deze werkgroep. Hoe kunnen we ouders daarmee helpen? Hoe kunnen we ouders hier rond samenbrengen en leren van elkaar? Dit is de kernvraag van de Werkgroep Warme Transitie in Anderlecht.

Huis van het Kind Anderlecht startte de werkgroep met verschillende partners: Opgroeien in Brussel, Hopon, Brede school, Steunpunt Schoolvragen, Goujonissimo, en Elmer Zuid. Later kwamen er ook nog andere Anderlechtste kinderdagverblijven bij.

De overzichtskaart van Anderlecht kreeg een update, met een eigen schoolfiche voor elke school. Deze bevat belangrijke informatie, zoals of er warme maaltijden zijn, of naschoolse kinderopvang, ... We organiseerden verschillende infosessies over de aanmeldingsprocedure voor de kleuterschool en hielpen ouders met de online inschrijving.

In Elmer Zuid gingen we voor de schoolstart met een aantal peuters een voormiddag 'oefenen' in de Voorzienigheidsschool. Juf Martine van het instapklasje ontving ons met open armen.

Er waren gezellige oudercafés, over zindelijkheid, meertaligheid en een gezonde brooddoos. Die gingen door op verschillende locaties in Anderlecht, onder andere in Elmer Zuid en ook op School 13.

KETMET PARTY OP DE ABATTOIR

Confituur maken van de overschotten van de markt ... dit is één van de activiteiten van Cultureghem voor de kinderen van de buurt. Dus ook voor de kinderen van Elmer Zuid! We hielpen mee fruit snijden en proeven (uiteraard!). Jaya sprong ook op het podium om te zingen met het orkest, zelfs begeleider Emily deed mee. En nadien bezorgde Gerd ons een potje confituur!

Ze organiseerden ook een filmvoorstelling, in de iconische marktthal. We wandelden naar de Abattoir-site, nestelden ons in ligstoelen, kregen popcorn en genoten van 2 korte animatiefilms. De kinderen keken geconcentreerd, ze herkenden de dieren op het scherm. 'Krokodil!' riep Kassim luid.

KUNSTENDAG VOOR DE ALLERKLEINSTE

In november gingen we naar de "Kunstendag voor de allerkleinsten" in De Rinck. Dankzij het voortraject kregen we ook bezoek: Compagnie *Le vent qui parle*, een theatergroep gericht naar de allerjongsten, bedacht een voorstelling met papier en kwam voordien met onze kinderen experimenteren met allerlei soorten papier. En dat inspireerde een stagiair dan weer om ook in de leefgroep met papier aan de slag te gaan.

BABOES ON TOUR

Baboes on tour, een reizend project van spel en ontmoeting, gaat door op verschillende locaties en is twee keer per maand in Elmer Zuid. Het project bereikt een heel divers publiek dankzij de partnerorganisaties Huizen van het Kind - Paul Janson en Kuregem, Gemeenschapscentrum De Rinck en Elmer Zuid. Het is een laagdrempelige manier voor Anderlechtse ouders om in contact te komen met elkaar en samen met professionals te praten over de opvoeding van hun kind.

"Ik zag hoe Khalil, onze collega van Huis van het Kind, de papa van T. aansprak. Ze hadden een leuke babbel en Khalil vertelde papa over Dadoes, een nieuw project speciaal voor de papa's."
Nassira, pedagogisch teamverantwoordelijke

ELMER WEST

TUINCAFÉ

Elke tweede zaterdag van de maand stelden we onze ruimtes en onze tuin open voor ouders en kinderen. We bereikten een heel divers publiek. Het initiatief werd meer en meer bekend. Ouders die

“Wij komen altijd met veel plezier naar de tuincafés van Elmer West. Onze kinderen leven zich uit terwijl wij een babbeltje kunnen slaan met andere ouders uit de buurt en we van een koffie, een koekje of een stuk fruit genieten. Het is een ontspannende en gezellige activiteit voor ons als ouder(s) omdat de kinderen zich altijd amuseren en wij andere ouders uit de buurt beter leren kennen.” Mama van M en M

hun kinderen wensten in te schrijven in Elmer kwamen ook om kennis te maken met ons, om informatie te krijgen over onze pedagogie en hoe wij relaties opbouwen met de kinderen en hun ouders. Wij merkten dat het een positief effect had op de kinderen die bij ons startten, omdat ze al een ervaring in Elmer hadden, we creëerden al voor de start een vertrouwensrelatie.

BUURTFEEST

Mimosa is een nieuwe vzw in de buurt. Laura de coördinator zorgt voor het welzijn van alleenstaande moeders, maar ook voor een fijne samenwerking met de buurt. Op die manier was Elmer uitgenodigd om deel te nemen aan het buurtfeest in de wijk. Het was plezant om verschillende vzw's te leren kennen. Iedereen had een stand. Elmer was aanwezig met een schmink-stand.

Tijdens de zomer waren we buiten in de tuin met de kleuters, die rustig aan het spelen waren tijdens de middag. We hoorden muziek in de verte, wat hun nieuwsgierigheid wekte. Ze wilden graag weten waar het vandaan kwam. Samen gingen we op onderzoek uit. In het Pierron-park bleek een wijkfeest aan de gang te zijn. We namen deel aan verschillende workshops.

ELMER IN DE STAD

DE STAD INTREKKEN

De begeleiders van Elmer in de Stad zijn experts in het exploreren van de stad. Een streepje zon, maar zelfs de regen, kunnen een reden zijn om de fluo-hesjes aan te trekken en de stad te verkennen.

Er zijn vaste plaatsen waar je de kinderen kunt terugvinden. Denk maar aan de markt op het Anneessens-plein, of het Fontainaspark. Daarnaast volgen we ook de kinderen: ze wijzen dingen aan, vertellen wat ze willen doen of geven aan waar ze interesse in hebben. Door goed te observeren en kijken naar kinderen, ontstaan soms uit zichzelf activiteiten. Denk maar aan het springen in de plassen, het spelen aan de balkjes van een fietsen-staanplaats, of het ontdekken van gekke figuren in een vitrine.

Op een uitstap naar Sint-Monika, wees één van de kinderen iets aan. De begeleider had niet direct door wat het was. Ze gingen samen kijken en het bleek een lieveheersbeestje te zijn. Verwondering alom! Bij het spelen in de tuin van Sint-Monika, vonden de kinderen daarop nog andere kriebelbeestjes. De slakken hadden veel bekijks.

SCHOOLBEZOEKEN EN BALLENBAD

We blijven inzetten op de schoolbezoeken in functie van zachte overgangen. We kunnen ondertussen rekenen op een schoolbezoek naar Sint-Joris, Nieuwland en Sint-Jan-Berchmans. Het zijn drie buurtscholen waar een aantal van onze kinderen een plaatsje krijgen.

Het is fijn deze met ouders en kinderen te kunnen bezoeken. Ouders krijgen een uitleg en rondleiding in de school. Ze mogen hun vragen stellen en kunnen al een eerste kennismaking doen met de juffen uit de instapklas. De kinderen mogen al eens meespelen in de klas, of maken een kringmoment mee.

We merken dat ouders vertrouwen krijgen in de scholen, maar ook dat ze op deze manier de kans krijgen om informatie te verkrijgen die je niet altijd via de websites kan vinden. Elke vraag die in hen opkomt, kan beantwoord worden op het moment zelf.

Dankzij de schoolbezoeken, ontstaan soms ook fijne samenwerkingen. We maken nu ook gebruik van het ballenbad van één van de scholen. Het is een fijne plaats om motorisch bezig te zijn met de kinderen.

Wanneer de kinderen naar school vertrekken, houden we altijd een klein afscheidsmoment, samen met de ouders. We geven aandacht aan elk kind dat naar school gaat. We maken er een echt feest van. Abdessamad komt dan muziek spelen, we dansen en lachen samen!

HUIS VAN HET KIND NOORD

CIJFERS

We bereikten in 2024 meer dan 450 unieke gezinnen, waarvan ruim 60 regelmatig en 20 heel regelmatig terugkeerden naar onze activiteiten.

Hoewel we niet volledig zicht hebben op de profielen van deze gezinnen, merken we wel volgende tendenzen: een grote meerderheid van de gezinnen woonde in Schaarbeek. We bereikten zowel gezinnen zonder als met kwetsbaarheden. De meest voorkomende kwetsbaarheden waren een beperkt netwerk, een laag inkomen, korte scholing en een complexe gezinssituatie. Het consultatiebureau van Kind & Gezin was bij uitstek de grootste toeleider. Daarnaast waren mond-aan-mond reclame en de sociale media belangrijke bronnen van toeleiding. We telden 16 verschillende thuistalen. Zelf beschikten we over 6 talen (Nederlands, Frans, Engels, Arabisch, Turks en Spaans) om te communiceren met de gezinnen.

Deze cijfers tonen niet alleen de brede toegankelijkheid van onze werking, maar ook het vertrouwen en de betrokkenheid van gezinnen uit de buurt.

In totaal organiseerden we 276 groepsactiviteiten en vonden er 293 individuele contactmomenten plaats.

Tijdens groepsactiviteiten merkten we dat onderwijs een terugkerend gesprekstema was onder de deelnemers. De individuele contactmomenten daarentegen waren vaak praktisch of administratief van aard: van hulp bij het begrijpen van brieven tot vragen over kinderopvang of het activeren van een bankkaart.

AANBOD

HET GEZINSPUNT EN THEMATISCH AANBOD

Ons hernoemde gezinspunt, elke dinsdagochtend, groeide uit tot een laagdrempelige ontmoetingsplek voor alledaagse vragen en noden. In samenwerking met o.a. Lokaal Loket Kinderopvang, Elmer Noord, Kind & Gezin, Hopon en BrAP boden we ook thematische permanenties aan. Onze persoonlijke aanpak, afgestemd op het tempo van het gezin, blijft hierin onze kracht.

We breidden het aanbod in 2024 verder uit. Naast het gezinspunt organiseerden we spel en ontmoeting Baboes, thematische ouder-kindactiviteiten, Baby Relax en een vernieuwde praatgroep.

De vroegere *moedergroep* kreeg een nieuwe invulling als 'praatgroep Nederlands', in samenwerking met Ligo. Hiermee maakten we het aanbod inclusiever en toegankelijker voor een bredere groep opvoedingsverantwoordelijken.

In de ouder-kindactiviteiten gingen we meer thematisch aan de slag, rond o.a. 'loose parts', STEAM, natuur en muziek. Samenwerkingen met Resonans (rond Sherborne), Elmer Noord (rond STEAM) en Lasso (rond muzikale ateliers) verrijkten deze momenten. Deze nieuwe aanpak creëerde een inspirerende omgeving waar gezinnen samen nieuwe ervaringen opdeden.

Het aanbod van Baboes breidde uit naar de zaterdagen in ABC, een ruimere locatie die beter aansluit bij de noden van de doelgroep en meer gezinnen kon verwelkomen.

ONDERWIJS EN SCHOOLBEZOeken

Onderwijs blijft een centrale bezorgdheid voor veel gezinnen. In 2024 organiseerden we voor het eerst schoolbezoeken in groep naar zes Nederlandstalige scholen in de buurt. Deze uitstappen maakten het Nederlandstalige onderwijssysteem tastbaarder voor ouders, verlaagden de drempel naar aanmelding en versterkten het vertrouwen in de schoolkeuze.

ZOMERSE UITSTAPPEN

Tijdens de zomer organiseerden we drie grote uitstappen: naar de Zoo van Antwerpen, het domein Nekkerspoel in Mechelen en een boottocht met de

waterbus. Vooral die laatste was memorabel – voor veel kinderen was het hun eerste keer op een boot. Ondanks het regenweer straalden de gezichten van jong en oud. Ouders deelden hun

waardering voor de zorg en betrokkenheid van het team. Na afloop kregen gezinnen de kans om zélf een uitstap te organiseren, als manier om hun verbondenheid met de stad verder te versterken.

OUTREACH – ACTIVITEITEN

Met gerichte outreach bleven we inzetten op gezinnen die ons anders moeilijk bereikten. Zo verwelkomden we groepen zoals de moedergroep van NASCI, de oudergroep van Sint-Lukas en LIGO Evere tijdens speciaal voor hen georganiseerde Baboes-momenten. Deze bezoeken boden een laagdrempelige kennismaking met ons aanbod en hielpen drempels weg te nemen voor toekomstige deelname.

PILOOT ‘ZORG EN ONDERSTEUNING’

ondersteuning van kinderen, jongeren en gezinnen moet stroomlijnen en integreren.

Dankzij bijkomende middelen konden we het team uitbreiden met twee (deeltijdse) medewerkers. Binnen deze piloot zoeken we naar manieren om trajectondersteuning op maat van gezinnen vorm te geven binnen Huis van het Kind.

Samen met Kind & Gezin en andere kernpartners werken we toe naar een structurele samenwerking, via maandelijkse overlegmomenten en een gedeelde ambitie voor geïntegreerde preventieve gezinsondersteuning.

OUDERPARTICIPATIE

In 2024 experimenteerden we ook met ouderparticipatie, o.a. via een pilootproject rond een nieuwe oudergroep. Deze groep biedt ouders een veilige ruimte om ervaringen te delen, tips uit te wisselen en elkaar te ondersteunen bij het vinden van balans tussen ouderschap en eigen welzijn. We stimuleren ook eigen initiatieven van ouders – zoals het organiseren van een activiteit als “schilderen met yoghurt” – om hen actief te betrekken in ons aanbod.

Sinds september 2024 namen we deel aan de piloot ‘Zorg en Ondersteuning’ van het Agentschap Opgroeien. Dit project wil goede praktijken verzamelen rond de uitbouw van “Vroeg en Nabij”, waarin Agentschap Opgroeien, het Departement Zorg, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap samen met veel partners, aan een jeugd- en gezinsbeleid

werken, dat de zorg en

CENTRUM VOOR INCLUSIE

OPDRACHTEN

MIN. 7 KINDEREN MET SPECIFIEKE ZORGEN OPVANGEN, MET MIN. 750 AANWEZIGHEDEN

PRO-ACTIEF OPNAMEBELEID VOEREN

KNOWHOW DELEN MET MIN. 7 ANDERE KINDEROPVANGVOORZIENINGEN

SAMENWERKEN MET DE LOKALE OVERHEID IN FUNCTIE VAN INCLUSIE

SENSIBILISEREN ROND INCLUSIE

INTERNE TRAJECTEN

Dit jaar vingen we in Elmer 18 kinderen met specifieke ondersteuningsnoden op.

We zetten in op vertrouwen en nabijheid door al van bij de start goed in kaart te brengen wie de kinderen zijn en wat hun noden zijn. De intake gesprekken en de wenperiode spelen daar een belangrijke rol in. Zowel de inclusiecoach als de pedagogisch begeleider Inclusie stellen zich dan voor en zijn erg betrokken en aanwezig in die periode. Op die manier weten ouders en het begeleidersteam dat ze gedragen worden en dat we samen willen zoeken naar gepaste zorg voor elk kind.

Van in het begin bekijken we ook of er moet bijgeschakeld worden door externe hulpverlening aan te spreken of dat we met onze eigen expertise de juiste zorg en ondersteuning kunnen aanreiken. Dit wordt verschillende keren geëvalueerd gedurende de hele aanwezigheid van het kind bij ons.

“Mijn zoon B heeft het korte darmsyndroom en is lactose-intolerant. Bij zijn aankomst in Elmer volgde hij nog steeds een zeer streng dieet en moest hij voedselsupplementen nemen. De verantwoordelijke stelde toen voor om de logistieke medewerker te ontmoeten om samen het menu aan te passen. Deze ontmoeting stelde me erg gerust. Omdat hij een zeer premature baby was, bracht hij de eerste zeven maanden van zijn leven in het ziekenhuis door, waardoor hij een lichte psychomotorische achterstand heeft. Elmer bood me meteen aan om de kiné naar hier te laten komen, wat me enorm opluchtte. Via het inclusieteam en de medewerkers van Elmer kreeg ik regelmatig nieuws over zijn evolutie in verband met zijn 'vertrouwen in zichzelf en in anderen, voeding en psychomotorische vaardigheden' aan de hand van tevredenheidsgesprekken. In Elmer wordt het ritme van elk kind gerespecteerd. B heeft soms grote aanvallen van constipatie, hij is nog niet klaar voor zindelijkheidstraining. Het hele team geeft hem de tijd die hij nodig heeft om zindelijk te worden zonder hem te forceren. Dit permanent luisteren naar de behoeften van het kind zorgt ervoor dat B zich vrij voelt om zijn behoeften te uiten.”
Mama van B

“A is een kind met het syndroom van Down. Hij bleef wat langer in de babygroep, omdat hij daar op verschillende gebieden nog behoefte aan had. Toen hij meer betrokken raakte en interesse begon te tonen in de peutergroep, maakten we de overstap naar deze nieuwe omgeving. Deze overgang heeft hem goed gedaan.

A is een jongen die veel leert door imitatie. In de peutergroep observeerde hij het gedrag van zijn vriendjes en nam dit snel over, waardoor hij zich vlot aanpaste aan zijn nieuwe omgeving. Hij maakte belangrijke stappen in zijn ontwikkeling, zoals het leren eten in stukjes, zelfstandig eten, interacties aangaan, en samen spelen met andere kinderen.

Sinds jonge leeftijd leerde hij SMOG (spreken met ondersteuning van gebaren) in het Frans. Hij gebruikt gebaren om zich uit te drukken, wat hem helpt om duidelijk te communiceren. Zijn gebaren hadden niet alleen een positieve invloed op zijn eigen ontwikkeling, maar inspireerden ook de andere kinderen in de groep. Zij leerden de gebaren van A overnemen, waardoor er een natuurlijke wisselwerking ontstond waarin iedereen van elkaar leerde.”

Morgane, pedagogische begeleider inclusie

We volgden 6 kinderen met vermoeden van zorg, verdeeld over de verschillende locaties.

Begeleiders geven aan wanneer ze aanvoelen dat een kind toch wat anders gedrag vertoont, dat ze niet altijd begrijpen wat een kind toont, dat ze zelf niet zo goed meer weten welke aanpak best in te zetten.

Door in de leefgroep te observeren en mee te zoeken naar wat wel en niet werkt kunnen bepaalde zorgen op tijd de nodige aandacht krijgen en kan de juiste aanpak geïnstalleerd worden.

Vaak merken we op dat het samen kijken en zoeken, elkaar steunen en reflecteren eigenlijk al de helft van de oplossing is. Door wat milder naar zichzelf en het kind en zijn omgeving te kijken, kan er weer wat ruimte gecreëerd worden voor nieuwe oplossingen, nieuwe gesprekken met ouders en komen we vaak tot andere inzichten en andere methodieken.

Gekoppeld aan onze aandacht voor kinderen met (vermoeden van) specifieke zorgnoden, verdiepten we ons ook in *traumasensitieve zorg* en de belangrijke rol die kinderopvang hierin kan spelen. We lichtten ook onze werking door aan de hand van tools uit de ECLIPS-gids.

“De aandachtspersoon van baby A merkte op dat hij veel huilde, weinig bewoog en vaak heel angstig in een hoekje bleef zitten, hij kwam moeilijk in beweging. We observeerden mee en ook wat vaker en bespraken wat we konden doen om zijn welbevinden te verbeteren. We zetten in op hem helpen tot rust te komen en meer vertrouwen te vinden in de groep. Door veel snoezelmomenten, knuffelen, kleine lichaams oefeningen kon hij wat meer zakken in zijn lijfje en zich “overgeven” aan de begeleiders. Het vertrouwen begon te groeien en hij kwam wat meer tot actie. Toch viel het op dat hij zijn onderste ledematen bijna niet gebruikte. We brachten dit alles in gesprek met de ouders. De mama herkende dit ook. Ze wou zelf al aan de slag met enkele stimulerings oefeningen en ging op zoek naar kiné. We bleven samen inzetten op kleine spelletjes tot stimuleren van kruipen en optrekken. Enkele weken nadien kon kiné geïnstalleerd worden. We merkten een aanzienlijke verbetering en bij de overstap naar de peuters was hij veel zelfzekerder en stapte hij fier de nieuwe groep in.”
Sonja Cassiman, inclusiecoach

EXTERNE TRAJECTEN

Veel Brusselse kinderdagverblijven wisten ons ook dit jaar te vinden. We liepen 12 trajecten waarin we meerdere malen contact hadden met een bepaalde kinderopvang rond een hulpvraag met betrekking tot kinderen met specifieke zorgen.

De eerste contacten zijn uiteraard kennismakingsgesprekken en verdere uitklaring van de hulpvraag, meestal gepaard met een observatie in de leefgroep. De volgende stappen zijn dan zeer individueel en specifiek gericht naar dat kind en deze kinderopvang. Dat gaat van adviezen geven over aanpak naar het kind, alsook hoe de verdere communicatie te voeren naar ouders. Er kunnen reflectiemomenten doorgaan, team-overleggen of samen een plan van aanpak opmaken. Indien gewenst en indien 'samen zoeken' prioritair zijn, komt onze pedagogisch begeleider inclusie een halve dag per week meewerken en meedenken over methodieken, activiteiten, helpende acties in omgang met dit kind. Met als doel dit team te versterken en in zijn kracht te zetten zodat het alleen verder kan na onze interventies.

5 Initiatieven voor Buitenschoolse opvang (IBO's) contacteerden ons met hun vragen. 4 daarvan hadden nood aan observaties in combinatie met gesprekken met team en verantwoordelijken. Samen onderzoeken waarom het kind doet wat het doet, wat ouders verwachten en aan info delen, hoe er

kan samengewerkt worden tussen het IBO, de ouders en de school. Vaak helpt het ter sprake brengen van dit kind en het samen kijken en zoeken naar helpende acties al enorm en kunnen deze medewerkers hierdoor alweer met nieuwe energie verder. Nieuwe ideeën geven weer moed en ook het contact leggen met ouders geeft nieuwe inzichten.

Eén van de IBO's stapte in een langdurig traject rond geweldloos verzet en nieuwe autoriteit. Dit om de blik van de medewerkers te verruimen in wat zij voor zichzelf kunnen doen om de dagelijkse veeleisende job steeds met volle moed en goesting te kunnen doen. Vanuit eigen krachten en vaardigheden deze grote groepen kinderen ondersteunen en begeleiden is een basisvereiste om ook de kinderen met extra zorgnoden te kunnen opvangen. We willen graag mee bouwen aan een solide basis zodat de grotere uitdagingen ook kunnen gerealiseerd worden.

Zowel in het voorjaar als in het najaar nodigden we de kinderdagverblijven en de IBO's uit om deel te nemen aan de interviews die we organiseren in samenwerking met de V.G.C.. Medewerkers kunnen

"Toen we in ons kinderdagverblijf te maken kregen met een kindje waarover we ons wat zorgen maakten in verband met haar (motorische) ontwikkeling, schakelden we de hulp in van Sonja, inclusiecoach van Elmer. Het kindje was net naar de peutergroep overgegaan en de begeleiders hadden het moeilijk om haar de juiste zorg te bieden. Sonja is komen observeren en is in gesprek gegaan met de pedagogisch coach en de betrokken begeleidsters. Hierdoor voelden zij zich gezien, gehoord en ondersteund. Na deze observatie is Morgane regelmatig komen ondersteunen. Zij draaide mee in de groep en hield zich bezig met het ondersteunen van het kindje, haar observeren en specifieke tips en ideetjes te geven over hoe we het beste met de situatie om konden gaan. Dit verlichtte de werkdruk in de groep en zorgde ervoor dat we mooie vooruitgang boekten met dit kindje. Ondertussen hebben we ook fijne gesprekken gehad met de ouders en merkten we prachtige vooruitgang in de motorische ontwikkeling van dit kind. Ook voelden de begeleiders zich au sérieux genomen en ook echt geholpen."
Charlie, pedagogisch coach kdV P

hier casussen aanbrengen en samen met collega's uitgebreid onderzoeken wat er nog aan mogelijkheden zijn om de aangebrachte casus weer vlot te trekken.

WERKGROEP INCLUSIE EN TOEGANKELIJKHEID

De werkgroep heeft als doel om enerzijds de expertise omtrent specifieke zorgnoden in de kinderopvangsector te verhogen en anderzijds om ouders van kinderen met een specifieke zorgnood makkelijker de weg naar de reguliere kinderopvang te laten vinden.

In 2024 had de werkgroep 40 vaste leden die ook het label “Inclusief kinderdagverblijf” dragen en het engagement delen door de visietekst te ondertekenen. Op deze manier zetten ze zich elke dag opnieuw in om inclusie een prominente plek te geven in hun werking. Ze nemen deel aan de bijeenkomsten van de werkgroep, ze vangen kinderen met specifieke zorgen op en werken mee om het thema inclusie bij het grote publiek bekend te maken en te houden.

Er gingen 4 vergaderingen door, met een gemiddelde van 10 aanwezigen per vergadering. De vaste rubrieken zijn steeds casusbespreking en het onderzoeken van de openstaande vragen voor inclusieve opvang; Waar mogelijk wijzen we plaatsen toe. De hoofdthema's die dit jaar aan bod kwamen (telkens 1 per vergadermoment) waren: nieuwe wet rond verpleegkundige handelingen, uitwisseling over kindvolgsystemen en hoe dit in te zetten bij kinderen met specifieke zorgen, presentatie KOOKOS van Resonans en presentatie verschillende tools tot communicatie met ouders.

Ook de komende jaren wil de werkgroep blijven inzetten op expertisedelen en kinderen met specifieke zorgen een plekje in de reguliere kinderopvang verzekeren. Om te blijven uitnodigen en nog meer deelnemers in de groep te verwelkomen stuurden we in 2024 de uitnodiging steeds Brussel-breed uit, zo kwamen er al verschillende nieuwe vestigingsverantwoordelijken proeven van dit lerend netwerk. Een koers die we ook in 2025 willen aanhouden.

NETWERKDAG INCLUSIEVE KINDEROPVANG

Om zoveel mogelijk kinderdagverblijven en buitenschoolse opvangvoorzieningen op de kar te trekken van het inclusieve werken, organiseerden we opnieuw een netwerkdag.

We werkten samen met een 7-tal partnerorganisaties om een zo breed mogelijk aanbod te kunnen brengen, dat herkenbaar en werkbaar zou zijn voor velen in de sector.

Zowel Resonans als het Raster kwamen zichzelf voorstellen, Ouders voor Inclusie gaf een presentatie van hun werking, Magenta hield een pleidooi om zichzelf meer bekend te maken in Brussel. OCAPI, onze Franstalige tegenhanger kwam met veel vuur hun aanbod verduidelijken. Kinderdagverblijf De Ketjes gaf een getuigenis uit hun praktijk. Elmer zelf lichtte ook nog eens toe hoe wij de hele sector ondersteunen in de dagelijkse werking rond inclusie. Hubbie, tenslotte, gaf uitleg over hun trajectwerking in vrije tijdsbegeleiding van kinderen met een grotere zorgbehoefte.

We bereikten een 50-tal deelnemers. Velen uitten hun enthousiasme over het event en wilden heel graag een vervolg. We bekijken of dit opnieuw georganiseerd kan worden volgend jaar.

SAMENWERKING EN NETWERKVORMING

REGIO BRUSSEL

In 2024 liep het mandaat van de Adviesraad Gezin af, omwille van de verkiezingen in juni. Elmer nam tijdens deze laatste maanden het onder-voorzitterschap van de Adviesraad Gezin waar, met Sandra Vandermespel als voorzitter. Deze raad adviseert het gezinsbeleid van Min. Vandenbrandt, collegevoorzitter van de V.G.C.. We gaven advies rond het thema kinderarmoedebestrijding, het BOA-decreet en de uitbreiding van plaatsen op trap 3 (kinderopvang met bijzondere aandacht voor kwetsbare gezinnen).

Onze opdracht rond inclusieve kinderopvang van V.G.C., aanvullend op de erkenning als Centrum voor Inclusie van Agentschap Opgroeien, ging zijn 3de jaar in.

Daarnaast startte het D.O.E.-project (Diploma door Opleiding en Ervaring) van V.G.C. Met 10 andere organisatoren engageerden we ons om elk 4 “aspirant-kinderbegeleiders” in geco-statuuat aan te werven en de nodige werkervaring aan te bieden, naast hun opleiding tot kinderbegeleider in C.V.O.. Voor Elmer betekende dit een uitbreiding van ons opleiding-werktraject (zie verder).

Elmer nam deel aan het project van ontmoet- en groeidagen. In Elmer in de Stad werd gefocust op het thema “uitwisselen”. We konden onze ervaringen delen van de uitwisselingen in kader van OMEP en Erasmus+. Zelf ervoeren we het als een mooi moment om te netwerken én om onze begeleiders in de schijnwerpers te zetten.

Het loket kinderopvang wordt in Brussel georganiseerd door de vzw Samenwerken aan kinderopvang Brussel. Elmer neemt er sinds de start een bestuursfunctie op. Verder waren we actief lid in de verschillende regiogroepen en in de werkgroep trap 3, kinderopvang voor kwetsbare gezinnen.

Samen met deze organisatie organiseerden we de werkgroep Toegankelijkheid en Inclusie, met een 40-tal Brusselse kinderdagverblijven.

Vanuit de Gezinsbond worden de 10 Brusselse Huizen van het Kind samengebracht in functie van een afgestemd aanbod preventieve gezinsondersteuning voor de Brusselse gezinnen. De activiteiten van ons eigen “Huis van het Kind Noord” staan eerder in het verslag.

We blijven nauw betrokken bij het Baobab-project van Eva Bxl, waar Brusselaars de kans krijgen de opleiding kleuteronderwijs in een alternerend werktraject te volgen. Nu en dan stroomt een afgestudeerde kinderbegeleider van Elmer door naar dit project. Daarnaast maken we deel uit van de kerngroep.

BOVENLOKAAL

Als afgevaardigde organisatie vanuit de actiegroep van de eerste 1000 dagen nam Elmer deel aan het Toekomsttraject Kinderopvang. In maart werd het toekomstrapport voorgesteld. We hopen dat dit document de leidraad wordt voor de ontwikkeling van de sector van de kinderopvang in de volgende legislaturen. De kern van het toekomstmodel is de versterking van de sector, met

een divers beroepenveld als kader. Deze versterking is nodig om de noodzakelijke uitbreiding van capaciteit te kunnen realiseren.

Versterking zien we ook in de oprichting van een nieuw graduaat “Educatief begeleider voor Jonge kinderen”. In een werkgroep rond de nieuwe beroepskwalificatie droeg Elmer z’n steentje bij, vanuit de eigen jarenlange ervaring.

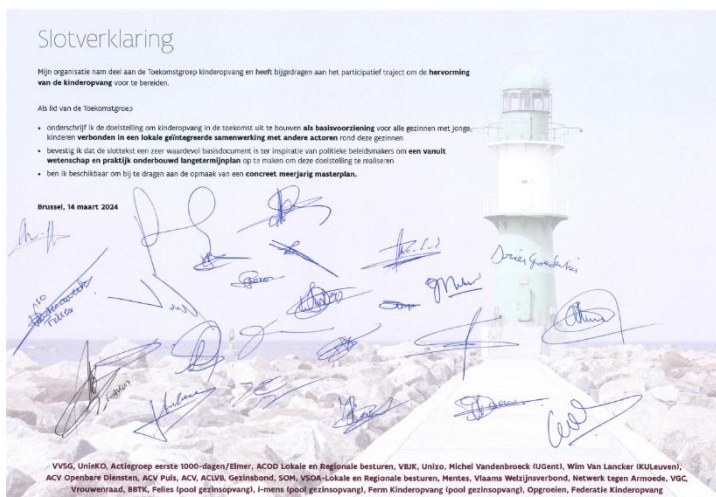

Het actievoeren met de organisatoren van de eerste 1000 dagen, samen met het crisiskabinet kinderopvang, leidde tot een eerste financiële impuls in de sector, waarbij de begeleider-kind ratio zou zakken naar 1 op 7. Spijtig genoeg ging dit samen met het uithollen van de sociale functie van de kinderopvang. Omdat we hiermee jaren terug in de tijd werden geworpen, stond Elmer mee aan de wieg van de “Kinderopvangzaak”: het aanvechten van de nieuwe voorrangsregels bij het Grondwettelijk Hof.

Vanuit een lange traditie van samenwerken met V.B.J.K. zetelde Elmer ook dit jaar in het bestuur van de organisatie. We zijn ervan overtuigd dat we de innoverende kracht van een sterke inhoudelijke speler zoals het V.B.J.K. nodig hebben om de kwaliteit van voorzieningen voor jonge kinderen voortdurend te versterken.

Agentschap Opgroeien, Mentees en V.B.J.K. organiseerden een uitwisseldag voor pedagogisch coaches. Aan Elmer werd gevraagd om onze praktijk rond de spelcirkel voor te stellen. Tijdens de Inspiratiedag toegankelijkheid en inclusie deelden we onze ervaring rond diversiteit en medewerkersbeleid.

Elmer nam deel aan het Overhoop-project van de Koning Boudewijn-stichting en Agentschap Opgroeien. Het project vertrekt vanuit het idee dat, wanneer we vanuit de omgeving, liefst zo vroeg mogelijk, aandachtig zijn voor kinderen en gezinnen die zich in uitzonderlijk stressvolle situaties bevinden, de zogenaamde vroegkinderlijke negatieve ervaringen, veel leed kan voorkomen worden. Als kinderopvang dragen we hier graag ons steentje toe bij. We gingen met de aangereikte tools aan de slag in onze eigen werking en binnen onze opdracht als Centrum voor Inclusie.

Twee beleidsadviseurs van de Nederlandse Taalunie kwamen op bezoek in Elmer Zuid om te horen hoe wij aan de slag gaan met het versterken van taalcompetenties bij heel jonge kinderen. Hiermee deden ze inspiratie op voor een visietekst rond het thema.

Verder ontvingen we veel bezoekers uit binnen- en buitenland. Onze verticale werking, de inclusieve opvang, het werken in co-creatie met ouders en partners — het zijn elementen uit onze visie die anderen aanspreken en uitnodigen tot dialoog. Tegelijk houden wij bij Elmer van uitwisseling: elk bezoek is een kans om te leren, om verrijkt te worden door andere perspectieven en praktijken. We laten ons dan ook graag inspireren door de vragen, ervaringen en verhalen die bezoekers met zich meebrengen.

EUROPEES

Elmer neemt reeds jaren deel aan Europese uitwisselingen en studiebezoeken. Deze projecten hebben ons heel sterk geïnspireerd op vele domeinen van onze werking. Elk project zorgt voor blijvende sporen in onze werking.

Erasmus+

Het GREELCO-project, een “Green Learning Community” met vooral landen uit Oost-Europa, was een project van digitale uitwisseling: elke voorziening stelde zich via filmpjes voor aan de andere partners. Elmer beet de spits af. Het digitale event lokte meer dan 200 deelnemers. Zelf staken we ook nieuwe ideeën op bij de 9 andere digitale bezoeken.

Elmer was vanaf de start betrokken bij het STEAMworks-project. Samen met het V.B.J.K. en partners in Zweden, Portugal en Italië experimenteerden we rond STEAM (Science – Technology – Engineering – Arts – Mathematics) met heel jonge kinderen. We willen kinderen aanzetten tot verwondering en nieuwsgierigheid, door hen te laten experimenteren met natuurlijke materialen rond fysische fenomenen. Het vertrekpunt is wat we kinderen zien doen. Daarbij breiden we hun ervaringen uit en vergezelen we dit met nieuwe woorden. In Elmer probeerden we telkens de link te leggen met onze eigen spelcirkel. Een eerste uitwisseling van enkele ambassadeurs naar Pitea in Zweden zorgde voor een boost aan ideeën, waarmee ze aan de slag gingen met hun kinderen. Elders in dit verslag beschrijven we uitgebreid onze ervaringen in dit project.

MEDEWERKERS

CIJFERS

117 medewerkers

gemiddelde leeftijd **41** jaar

95,3 voltijds equivalenten

84% actief

35,6% voltijds

16% non-actief

64.4% deeltijds - vooral 4/5de

ziekte
ouderschapsverlof
tijdskrediet

90% bedienden

10% arbeiders

66% woont in het Brussels Gewest

102 contracten OD

34% woont in ander Gewest

15 vervangingscontracten

26 origines

5 mdws in progressieve
tewerkstelling

INSTROOM VAN MEDEWERKERS

DIGITAL CONTENT

We hadden in 2024 te maken met wat verloop op een aantal functies. Dat deed ons het belang van digitale zichtbaarheid en employer-branding sterk aanvoelen. Een jobstudiante versterkte ons tijdelijk om onze aanwezigheid op sociale media te activeren. De focus lag op het gericht inzetten van Facebook, Instagram en LinkedIn, waarbij elk kanaal werd afgestemd op een specifieke doelgroep. Zo bereikten we een breed publiek van partners, ouders, vrijwilligers, buurtbewoners en potentiële kandidaten. Het doel hiervan was om ons werkgeversmerk kenbaar te maken en ons als organisatie actief en aantrekkelijk in beeld te brengen. Hiervoor maakten we o.a. korte videofragmenten waarin medewerkers hun persoonlijke getuigenissen deelden. Daarnaast brachten we pedagogische activiteiten met de kinderen in beeld. Ook de vacatureberichten kregen een attractieve opmaak. We kregen daarbij praktische hand-outs, waarmee we onze sociale media-aanpak in de toekomst verder konden ontwikkelen.

STERKE PROFIELEN

Visie- en waardengericht werken helpt om sterke profielen aan te trekken. Een duidelijke visie versterkt niet alleen onze werking, maar ook ons imago als werkgever. Door onze kernwaarden helder te formuleren, spreken we mensen aan die echt bij Elmer passen en mee willen bouwen aan onze missie. Dit helpt niet alleen om de juiste mensen aan te trekken, maar zorgt er ook voor dat ze zich kunnen vinden in onze waarden en doelstellingen. Wanneer medewerkers zich verbonden voelen met onze missie en visie, zijn ze gemotiveerder en kunnen ze met passie bijdragen aan onze organisatie.

INTERNE EN EXTERNE MOBILITEIT

We zetten actief in op horizontale en verticale professionele mobiliteit binnen onze organisatie: via interne vacatures voor verschillende functies worden medewerkers uitgedaagd verder te denken dan de eigen functie en de stap te overwegen naar een andere functie binnen onze organisatie. Dit jaar stroomde Marlène, kinderbegeleider in Elmer Noord, door naar de functie van medewerker Huis van het Kind. De nieuwe functie biedt haar de kans om haar jarenlange expertise met jonge kinderen en hun ouders op een andere manier in te zetten.

Andere collega's hadden nood aan nieuwe horizonten: Gerd, vestigingsverantwoordelijke van Elmer Zuid, werd projectleider van pArty, bij Cultureghem. Hayat, begeleider in Elmer Zuid, werd verantwoordelijke van de onthaalouders bij I-Mens. Nataliya, ook begeleider in Elmer Zuid, deed examen bij de NMBS en werd treinbegeleider, omdat de functie van kinderbegeleider fysisch te zwaar werd voor haar. Sarah, HR-medewerker, maakte de sprong naar het onderwijs en Kelly ging aan de slag dicht bij haar woonplaats, de dienst Gelijke Kansen van de Stad Vilvoorde. We zijn deze collega's dankbaar voor wat ze in Elmer jarenlang bijgedragen hebben en zijn blij dat ze hun bagage uit Elmer kunnen meenemen naar een nieuwe uitdaging.

OUTREACHEN

Wachten tot mensen kandideren op een vacature heeft weinig effect. Daarom nemen we alle kansen die we krijgen om te outreachen met veel enthousiasme aan. Dit jaar namen we deel aan de opleidingsbeurs in Tour & Taxis, georganiseerd door

Tracé Brussel. We konden Elmer onder de aandacht brengen door interactieve workshops aan te bieden en een ontdekkingspunt te presenteren. Geïnteresseerde werkzoekenden kregen de mogelijkheid om vragen te stellen over de opleidingstrajecten.

In het kader van het DOE-project van VGC, gingen we ons voorstellen aan mogelijke kandidaat-aspirant-kinderbegeleiders in het CVO.

Voor al deze activiteiten is het belangrijk om te beschikken over een HR-functie, die zich volledig concentreert op recruiting, instroom, on-boarding, retentie en uitstroom. Dit zorgt voor een grotere professionalisering, wat een absolute nood is in onze sector. In het rapport van de Toekomstwerf wordt gepleit voor een divers beroepenveld in de sector van de kinderopvang. Een HR-functie is er één van.

WELZIJN OP HET WERK

Een kwalitatief aanbod naar kinderen en ouders staat of valt met de medewerkers die er dagelijks voor instaan. Kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning zijn “mensen-jobs”. Aandacht voor welzijn en welbevinden van medewerkers en het beperken van overmatige stress komen bijgevolg rechtstreeks ten goede aan de doelen die we ons stellen. Deze zorg voor welzijn zit in de werking van alle dag en is een continue opdracht. Daarnaast organiseren we jaarlijks ook enkele activiteiten die het welzijn en de teamvorming een boost kunnen geven.

EIGENAARSCHAP STIMULEREN

Om zich goed te voelen op het werk, is het belangrijk zich betrokken en verbonden te voelen en ook een zekere autonomie te ervaren in het werk dat men doet.

In Elmer willen we dit eigenaarschap op verschillende manieren stimuleren. Zo organiseren we jaarlijks in elke vestiging een planningsdag waar we tijd nemen om samen na te denken over ons werk en plannen te maken voor het komende werkjaar: de implementatie van de wen- en spelcirkel, en van het Europees project STEAMworks, de activiteiten voor ouders en de zorg en de organisatie van de leefgroepen.

Elke vestiging bepaalt hoe de planningsdag eruitziet, afhankelijk van de noden van het moment. Steeds wordt er gezocht naar een fijne invulling met lekkers en leuks.

NIEUWJAARSRECEPTIE

Glitter and Glamour, zo zetten we het nieuwe jaar in. Voor wie graag zijn lievelingsliedje wou meezingen, stond er een karaoke klaar. We zorgden zoals altijd voor lekkere hapjes en drankjes. En een leuke babbel tussen collega's zorgde voor een fijne receptie.

TEAMDAG AAN ZEE

Het was weer een tijdje geleden dat we naar zee gingen. Blankenberge here we come again! Donkere wolken, regen en wind, het weer zat niet mee, maar ons enthousiasme was groot.

We organiseerden strandspelen met gemixte teams. Voor wie de moed had, pootje baden in de Noordzee. Het was een toffe boel. Het middagmaal bij Silversand was weer een groot succes. Na de lunch wandelden we, ieder op eigen tempo, terug naar het station. Onze longen gevuld met goede zeelucht namen we de trein naar Brussel.

WEEK VAN DE KINDEROPVANG – DAG VAN DE MEDEWERKER

Met de kapstokken van de week van de kinderopvang en de dag van medewerker gaven we aandacht en waardering aan de mensen die dagelijks het beste van zichzelf geven. Een kleine attentie, berichtjes van ouders, een traktatie op de opleidingsdag, ...

20 JAAR BIJ ELMER

We vierden onze collega's Thea en Frieda voor hun 20 jaar in dienst zijn bij Elmer. Beiden hebben ze een heel parcours afgelegd in onze organisatie,

waarbij ze ervaring en competenties opbouwden over de jaren heen. Twee vaste waarden die deel uitmaken van onze Elmer familie.

RELAXATIE EN ONTSPANNING

Werken als begeleider of verantwoordelijke in de kinderopvang kan best stresserend zijn. Het is een job met veel verantwoordelijkheid, waarvoor een grote flexibiliteit en inzet noodzakelijk is. Om de stress de baas te kunnen, zoeken we naar momenten van rust en relaxatie.

Zo vulden we de namiddag van de opleidingsdag preventie met een keuze aan relaxerende workshops: een zangcirkel, klankschalen, yoga, ...

In de donkere maanden van november en december organiseerden we een shiatsu-sessie voor elke medewerker. Zalig loslaten en totale ontspanning!

ELMER ALS LERENDE ORGANISATIE

In Elmer is opleiding en permanente vorming steeds aanwezig. Op alle niveaus verwachten we van de medewerkers open te staan voor nieuwe ideeën om op die manier de werking voortdurend aan te passen en te verbeteren. Dit zorgt ervoor dat de organisatie dynamisch blijft en verder evolueert. Deze lerende houding is dan ook een kerncompetentie voor Elmer.

OPLEIDINGSDAGEN

Elmer organiseert een collectief opleidingsaanbod voor alle medewerkers, in het kader van de beleidsopties die we binnen Elmer nemen. Dit gebeurt in de vorm van 2 collectieve opleidingsdagen: één rond de inhoudelijke werking, de andere rond preventie.

Tijdens de pedagogische opleidingsdag in februari deelden de STEAM-ambassadeurs, die op uitwisseling naar Pitea in Zweden gingen, hun eerste ervaringen. De inspiratie uit het studiebezoek resulteerde in vernieuwende manieren om met de kinderen aan de slag te gaan. Telkens vanuit de observatie van de interesses van de kinderen. Onze spelcirkel bleek daarom een perfect kader te bieden. Lisandre van V.B.J.K. gaf een workshop rond meertaligheid, waarbij het belang van

herhaling van routinewoorden naar voor kwam én de boodschap dat complexere en moeilijkere woorden zeker ook thuis horen in ons taalaanbod.

De logistieke medewerkers bereidden het nieuwe menu voor en een team van proevers gaf hun oordeel. De nieuwe recepten vielen duidelijk in de smaak.

Na het middagmaal zaten de teams samen voor de evaluatie van hun afgesproken plannen in augustus, welke doelen zijn gerealiseerd, wat moet er nog aangepakt worden.

Tijdens de opleidingsdag preventie in oktober bleef het behalen van het attest Levensreddend handelen baby's en peuters of de opfrissing hiervan de hoofdzaak. Daarnaast kwamen de thema's aansprakelijkheid, grensoverschrijdend gedrag en verontrusting, het maken van een risicoanalyse en traumasensitiviteit aan bod in de vorm van workshops.

OPLEIDINGSTRAJECTEN

Essentieel in de werking van Elmer is het opleidings- en tewerkstellingsluik. Door de inzet van openvolgende statuten kan Elmer een traject aanbieden, waarbij werkzoekenden zonder (erkende) kwalificatie of diploma een opleidingstraject kunnen volgen en tegelijk werken als begeleider-in-opleiding. Tijdens de werkuren volgen deze 1 dag les en doen daarnaast stage en werkplekleren in de leefgroepen van Elmer. Deze kwalificerende opleiding resulteert in een door Agentschap Opgroeien erkend getuigschrift of diploma. Minimaal duurt dit traject 1,5 jaar. Als de medewerker eerst een vooropleiding Nederlands nodig heeft, kan dit oplopen tot 3 à 4 jaar. Elmer beschikte reeds jaren over 18 opleidingscontracten. Sinds begin 2025 konden we 4 extra contracten invullen in het kader van het DOE-project (Diploma door Opleiding en Ervaring) van V.G.C...

6 medewerkers studeerden af in de loop van het jaar 2024. Daarvan stroomden 3 medewerkers door naar een vast of een vervangingscontract in Elmer, één bleef in het opleidingstraject

om algemene vakken te volgen en op die manier haar diploma secundair onderwijs te behalen. 2 medewerkers stroomden uit zonder kwalificatie. Verder studeerden 2 medewerkers af voor Algemene Vakken en stroomden door naar een vaste job van kinderbegeleider in Elmer.

Sinds de start behaalden 105 medewerkers hun kwalificatie kinderzorg, al dan niet met diploma.

Een stafmedewerker behaalde haar graduaat HR-support aan de sociale hogeschool in Heverlee. De pedagogisch begeleider inclusie vervolgde de graduaatsopleiding Orthopedagogische begeleiding. 2 stafmedewerkers behaalden hun bachelor-diploma Pedagogie van het Jonge Kind en 1 stafmedewerker van Huis van het Kind behaalde haar bachelor diploma gezinswetenschappen.

STAGIAIRS

Elmer blijft een ervaringsplek voor vele studenten in het domein van de kinderopvang, zowel van het volwassenenonderwijs als jongeren in het dagonderwijs.

We krijgen enorm veel aanvragen voor stage. Om er kwalitatieve stagetrajecten van te kunnen maken is een goede planning van groot belang. Teveel stages tegelijk blijken immers nefast voor de kwaliteit.

We werkten samen met veel verschillende scholen uit het Brusselse en ook daarbuiten en van een verscheidenheid aan opleidingen.

De begeleiding van stagiairs vraagt een extra inspanning van de teams, de mentoren en de pedagogisch teamverantwoordelijken. Toch vinden we het onze maatschappelijke taak om deze mensen in opleiding een verrijkende stage-ervaring aan te bieden.

“Het is fijn om ook eens een ‘andere’ stage te krijgen, dan kinderbegeleider. De ervaring toonde dat dit een echte meerwaarde kan zijn. Zo heeft onze stagiaire Sociaal-cultureel werk zich toegespitst op de ouderactiviteiten. Samen met de begeleiders van de groepen, ging ze aan de slag om tal van activiteiten te organiseren, zowel binnen als buiten de muren. We kunnen hier in het begin van volgend jaar nog verder van genieten.” Fatiha, pedagogisch teamverantwoordelijke

PREVENTIE

Als organisatie die dagelijks instaat voor het welzijn en de ontwikkeling van jonge kinderen en die tegelijk verantwoordelijk is voor een 100-tal medewerkers is een structurele werking rond preventie absoluut noodzakelijk. Het preventiebeleid is verweven in de structuur van de organisatie en wordt ondersteund door de interne preventie adviseur, dit zowel naar kinderen en ouders als naar medewerkers. De uitvoering van dit beleid is een dagelijkse taak van alle medewerkers.

Er worden verschillende instrumenten gebruikt om het preventiebeleid dynamisch te beoordelen en te verbeteren. Het jaaractieplan geeft telkens aan wat de algemene acties, de acties per vestiging en per functie zijn. Dit actieplan wordt opgemaakt op basis van een jaarlijkse analyse. Voor de opvang en ondersteuning van kinderen en ouders zijn de meest gebruikte preventie-instrumenten de periodieke risicoanalyses van Agentschap Opgroeien; de risicoanalyse *gebruik van uitzonderlijke materialen* en de beoordeling, door de preventieadviseur, van elk nieuw speelgoed, instrument of materiaal dat in de leefgroepen wordt gebruikt.

We gebruiken een registratietool van alle onverwachte gebeurtenissen waarbij we bij de gebeurtenissen met materiele schade of lichamelijk letsel telkens zoeken naar verbetering van onze preventiemaatregelen.

Zo behandelden we 127 onverwachte gebeurtenissen waarvan 5 arbeidsongevallen, 4 weg-van-of-naar-het-werk ongevallen, 30 onverwachte gebeurtenissen waarbij kinderen betrokken waren, 85 incidenten (enkel materiele schade), en 5 bijna-ongevallen.

Bij de arbeidsongevallen en weg-van-en-naar-het-werkongevallen blijft struikelen en/of vallen, al dan niet door niveauverschil de vaakst voorkomende oorzaak. In 2 gevallen was het voorkomen van een kindongeval de onmiddellijke oorzaak dat een begeleider zelf struikelde of viel.

Bij de onverwachte gebeurtenissen bij kinderen zijn deze met enkel EHBO-verzorging het vaakst voorkomend, bij 4 gevallen werd doktersbezoek aangeraden, éénmaal hebben we de procedure levensreddend handelen toegepast en een andere keer is er 112 assistentie gevraagd. Van zodra er een zichtbaar letsel bij kinderen ontstaat, informeren we de ouders altijd onmiddellijk.

Naast de onverwachte gebeurtenissen met medewerkers of kinderen registreerden we 2 keer een ouder die slachtoffer werd van verbale agressie aan of in de buurt van het kinderdagverblijf. Ook werden wij of onze ouders verschillende keren (7x) slachtoffer van diefstal of poging tot inbraak/diefstal.

De interne crisisprocedure werd 6 keer opgestart. Deze procedure staat beschreven in een crisismap die door alle stafleden gekend is. Bij het opstarten ervan wordt het crisisteam samengeroepen, om de crisis afgestemd aan te pakken vanuit multi-disciplinair perspectief.

Al onze ongevallen, bijna-ongevallen of incidenten worden met het betrokken team geanalyseerd en daaruit volgen maatregelen om de kans op herhaling te verlagen of weg te nemen.

Onze verbeteracties werden hoofdzakelijk genomen rond het opfrissen van procedures: opruimen, controles speelruimten, taakverdeling, werkinstructies, het aanpassen van de infrastructuur en het wegnemen van onveilige toestellen.

De inspanningen om medewerkers te sensibiliseren tot het melden van alle onverwachte gebeurtenissen, en zo de risico's op ongevallen vroegtijdig te kunnen inschatten en preventief te benaderen, hielden we verder aan.

In het kader van wiegendoodpreventie deden we verschillende interne controles van de slaapsituaties. Ook de jaarlijks controles van bedjes gingen gewoon door.

Bij de jaarlijkse evacuatieoefeningen werd gefocust op het gebruik van het baby-evacuatiebedje.

Alle wettelijke verplichte controles (lift, elektriciteit) voerden we periodiek uit volgens plan.

We organiseerden 32 introductiesessies “preventie” voor nieuwe medewerkers of voor herstartende langdurige afwezigen. Deze introductie sessies bevatten zowel thema's uit de welzijnswet (gericht op de medewerkers) zoals rugsparend werken, brandpreventie, evacuatie, handhygiëne, als thema's uit de vergunningsvoorwaarden van Agentschap Opgroeien (gericht op de kinderen) zoals grensoverschrijdend gedrag naar kinderen, onbekende persoon in de opvang, lijst met risicovolle of verboden voorwerpen en veilig slapen en spelen.

1 medewerker volgde de basisopleiding EHBO en 4 EHBO-hulpverleners volgden de jaarlijkse bijscholingen. Dit laat ons toe om hulp te bieden bij mogelijke kleine letsels.

88 begeleiders volgden de opleiding Levens Reddend Handelen bij kinderen (35 begeleiders de basis opleiding, 53 begeleiders de periodieke opleiding). Naast de verplichting biedt deze opleiding een sterke curatieve benadering bij die incidenten waarbij gebrek aan zuurstof (verstikken, flauwvallen,...) tot grotere schade zou kunnen leiden.

Met het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) vergaderden we maandelijks. De agenda van dit comité behandelde naast de vaste rubrieken, allerlei vragen over preventie vanuit de werknemers. Op elk comité worden alle onverwachte gebeurtenissen van de voorbije maand besproken. Samen zoeken we naar de meest geschikte preventie maatregelen om deze toekomstig te vermijden.

INFRASTRUCTUUR

Voor het onderhoud, de instandhouding en verbetering van onze infrastructuur doen we beroep op eigen interne technische medewerkers en op externe onderhoudsfirma's. De vaste technische medewerker werd ook dit jaar bijgestaan door een artikel 60-medewerker via het OCMW van Schaarbeek. Hun taken zijn velerlei:

- Preventieve technische onderhouden, om defecten te vermijden, zoals het reinigen van dakgoten of het verwijderen van mos aangroei
- Nazichten en controles in het kader van de veiligheid (veiligheidsverlichting, ladders, autonome rookdetectors, gasdetectie...)

- Herstelling van technische defecten. (verlichting, deuren en sloten, ontstopping van afvoerbuizen, was -droog en vaatwasmachines, lekkende kranen en leidingen,...)
- Verfraaiing van de leefgroepen zoals schilderwerken, vernieuwen van plafondtegels, plaatsen van educatief materiaal, spiegels, ...

Verder voeren onze technische medewerkers allerhande transporten uit. Dit gaat dan over leveringen tussen de vestigingen of afhalen van materialen bij leveranciers op partners.

Externe onderhoudsfirma's werden ingeschakeld voor het onderhoud en herstelling van de verwarming en ventilatie installaties, de controle en onderhoud van de brand- en inbraak centrales, het preventief reinigen van afvoerleidingen, de ongediertebestrijding, de controle van brandblusmiddelen, de controle en het onderhoud van de lift en het onderhoud van het groendak.

Het nieuwe video-parlofonie systeem rolden we dit jaar uit over alle vestigingen. Dit systeem geeft ons de mogelijkheid om ouders een eigen toegangscode te geven. Hierdoor daalde het frequent bedienen van de parlofoon, wat de stress in de leefgroepen beduidend verlaagde, een voorbeeld van hoe infrastructuur de kwaliteit van de opvang kan verbeteren.

Het onderhoud van de IT infrastructuur (nieuwe gebruikers toegang geven, updaten van computers, printers en (wifi)netwerken beheren,...) doen we in eigen beheer. 2 vestigingen werden aangesloten op het glasvezelnetwerk. Het gebruik van multi-factor-authenticatie, ter beveiliging van onze data server is voor elke gebruiker opgestart.

Al deze infrastructuurwerken zijn een belangrijke schakel in preventie van incidenten of ongevallen, ze zijn ondersteunend en noodzakelijk om de kwalitatieve werking van onze organisatie mogelijk te maken

KWALITEIT EN KWALITEITSCONTROLE

Sinds jaren werkt Elmer systematisch rond de kwaliteit van de dienstverlening, in het kader van een goed beleidsvoerend vermogen. We beschikken over een kwaliteitshandboek, met een missie, waarden, opdrachten en beleidsteksten. Daarnaast hebben we een aantal procedures (P), waarin verwezen wordt naar een reeks werkinstructies (W), formulieren (F), lijsten (L), standaardbrieven (SB) en functie- en competentie-profielen (FCP). We werken met een jaarplanning, waarin we oplijsten welke doelen we ons stellen, wie ervoor verantwoordelijk is en wanneer deze zullen uitgevoerd worden. Deze plannen dienen als basis voor de opmaak van de begroting. We doen aan interne controles, zoals bevestigingen, observaties en audits met als doel ons systeem en onze dienstverlening continu te verbeteren.

De basis van kwaliteitszorg is steeds zoeken naar verbetering. Het kwaliteitssysteem is daarom ook voortdurend in ontwikkeling. Naar aanleiding van overleg, voorvallen, opmerkingen door derden, observaties brengen we steeds wijzigingen aan in de concrete werking én in de geschreven documenten.

TEVREDENHEID VAN DE KINDEREN

Het welbevinden en de betrokkenheid zijn voor ons indicatoren voor tevredenheid van kinderen. De ZIKO-observaties zijn een belangrijk middel om onze pedagogische kwaliteit bij te sturen. Ze zijn een bron om dingen in vraag te stellen, maar geven ook bevestiging dat bepaalde acties en afspraken resultaten opleverden. Ook het Ziko-Vo-instrument geeft op individueel niveau zicht op welbevinden en betrokkenheid van kinderen. Dit observatie-instrument bespreken we op geregelde tijdstippen met de ouders.

TEVREDENHEID VAN DE OUDERS

Kwalitatieve breng- en haalmomenten zijn de basis van een goede en wederkerige relatie met de ouders. Op die momenten kunnen de begeleiders onmiddellijk inspelen op vragen en suggesties van ouders.

Naast deze informele vorm van het luisteren naar noden en verwachtingen van de ouders zijn er ook de meer formele vormen. Telkens wanneer een kind twee maand in een leefgroep verblijft, organiseren we een tevredenheidsgesprek met de ouders. De aandachtbegeleider vraagt de ouder hoe deze het welbevinden inschat van het kind. Ook komt het vertrouwen en het welbevinden van de ouder aan bod, naast meer specifieke zaken zoals de interesses en ontwikkeling van het kind en de mogelijkheden van de ouder om te participeren in de opvang.

Naast deze individuele gesprekken organiseren we elke twee jaar een schriftelijke bevraging. Op basis van de bevraging van eind vorig jaar maakten we per vestiging een actieplan op. De actiepunten situeerden zich op volgende domeinen: communicatie over aanbod, interne overdracht van informatie tussen de diensten, het eerste onthaal, de voeding, meer inzetten op buitenspel, verfraaiing of aanpakken van structurele gebreken in de infrastructuur, meer mogelijkheden tot participatie en ontmoeting van ouders.

MEDEWERKERSBEVRAGING

Onze HR-collega maakte haar eindwerk rond het thema: hoe mensen duurzaam aan boord houden? Uit de bevraging, waaraan 80 respondenten deelnamen, stelden we vast dat de medewerkers over het algemeen zeer tevreden zijn en zich intrinsiek gemotiveerd voelen in Elmer. Vooral de ruimte die ze krijgen om zich verder te ontwikkelen en talenten die worden ingezet, bleken aan de basis te liggen. Er kwamen ook noden naar boven, rond het verlagen van stress, aandacht voor waardering en individualisering van de begeleiding. Het actieplan bevatte 11 onderdelen die hun uitwerking kenden doorheen het jaar.

Deze bevraging is één van de manieren om meningen van medewerkers te kennen. Daarnaast leent de overlegstructuur zich ook voor inbreng van alle medewerkers. Naast teamoverleg, zetten we ook in op individueel overleg met elke medewerker. Vooral voor begeleiders is dit voortdurend een uitdaging. De noodzakelijke kindvrije uren krijgen we niet altijd georganiseerd.

KLACHTENBEHANDELING

Een degelijke klachtenbehandeling is een belangrijk onderdeel van een dynamisch kwaliteitssysteem. We maken onderscheid tussen klachten die schriftelijk en opmerkingen die mondeling behandeld

worden. Klachten zijn meer formeel van aard. Het detecteren en oppikken van opmerkingen is minstens zo belangrijk. Daarin proberen we alle medewerkers te sensibiliseren.

We registreerden in 2024 33 opmerkingen en 6 klachten in de verschillende vestigingen van Elmer en in het Huis van het Kind Noord. Daarvan waren er 27 gegrond, 9 onduidelijk en 3 ongegrond.

De 27 gegronde opmerkingen of klachten kwamen van ouders, medewerkers en partners. De opmerkingen gingen over veiligheid, hygiëne, verzorging, begeleidershouding, communicatie, organisatie, privacy, voeding, infrastructuur, werkorganisatie en verdwijning van persoonlijke materialen.

Telkens bekeken we welke actie we konden doen om dit te corrigeren, we bespraken mogelijkheden ter preventie (14). Indien nodig, pasten we ons kwaliteitssysteem aan (1). Concreet brachten we wijzigingen aan in de werkinstructie rond opwarmen in de microgolf-oven en rond E.H.B.O..

EXTERNE AUDITS

In 2024 kregen we bezoek van de Zorginspectie in Elmer West. We kregen 3 tekorten rond administratieve zaken. We hebben deze onmiddellijk aangepakt. Op de doorlichting van de pedagogische kwaliteit kregen we score 3 “goed” (op een schaal van 1 tot 4) over welbevinden en betrokkenheid bij kinderen, emotionele en educatieve ondersteuning en omgeving.

Nu en dan kregen we inspectie van het F.A.V.V. in functie van het veilig bereiden van de maaltijden. Deze bezoeken verliepen steeds vlot.

FINANCIEEL EN BESTUUR

De grootste structurele financieringsbronnen voor de dagelijkse werking van Elmer komen van Agentschap Opgroeien en Actiris/ Sociale Economie. Aanvullende middelen komen onder andere uit het fonds Sociale Maribel en V.G.C. Elmer tekent regelmatig in op projectmiddelen zoals Erasmus+.

We konden dit jaar eindelijk terug een (heel klein) positief resultaat neerzetten. Dit geeft hoop voor de toekomst, hoewel er veel onzekerheden opduiken: een nieuwe Vlaamse Regering met eigen accenten, veel te verwachten besparingen en hervormingen op federaal niveau en grote onduidelijkheid op het niveau van het Brussels Gewest. Voorzichtigheid is en blijft geboden.

Als “heel grote vzw” lieten we onze rekeningen controleren en evalueren op hun correctheid door een revisor. Deze leverde een positief verslag af.

Elmer wordt als vzw bestuurd door sympathisanten van de organisatie, die hun expertise ten dienste stellen van de organisatie. Anderen engageren zich als lid van de Algemene Vergadering en volgen de opdrachten van het bestuur op. Via deze weg willen we hen bedanken voor hun vaak jarenlange betrokkenheid!

BESLUIT

2024 bevestigde opnieuw het belang van kinderopvang als krachtige schakel in de ontwikkeling van jonge kinderen en in het ondersteunen van gezinnen. In een stad als Brussel — met haar grote diversiteit, meertaligheid en sociaal-maatschappelijke uitdagingen — is kwaliteitsvolle, toegankelijke en inclusieve kinderopvang geen luxe, maar een absolute noodzaak.

De dagelijkse praktijk bij Elmer toont hoe kwaliteitsvolle kinderopvang vertrekt vanuit nabijheid, vertrouwen en aandacht voor elk kind én elk gezin. Tegelijkertijd zien we de grenzen van het systeem. Zoals ook het toekomstrapport van het Agentschap Opgroeien duidelijk stelt, zijn er dringend structurele ingrepen nodig: betere arbeidsvoorwaarden, voldoende tijd en ruimte om die kwaliteit waar te maken, en maatregelen die de sector aantrekkelijk houden voor nieuwe én ervaren krachten.

In de Brusselse context komt daar de nood bij om blijvend te investeren in inclusie, in al zijn vormen: sociale, culturele, talige én functionele. Alleen zo creëren we een kinderopvang waar elk kind zich welkom voelt, waar ouders zich erkend weten en waar medewerkers met trots hun werk kunnen doen.

Elmer blijft bouwen aan een opvang die geworteld is in de buurt, verbonden met gezinnen en gedragen door sterke teams. Dit kan alleen verder groeien binnen een breder kader van erkenning, ondersteuning en samenwerking.

We hopen dat dit jaarverslag bijdraagt aan het pleidooi voor een sterke, inclusieve en toekomstgerichte kinderopvang in Brussel en in heel Vlaanderen.

MET DANK AAN...

Opgroeien

Kind & Gezin

De weg naar werk

Erasmus+

SOCIALE MARIBELFONDS
SECTOR WELZIJN
EN GEZONDHEID

